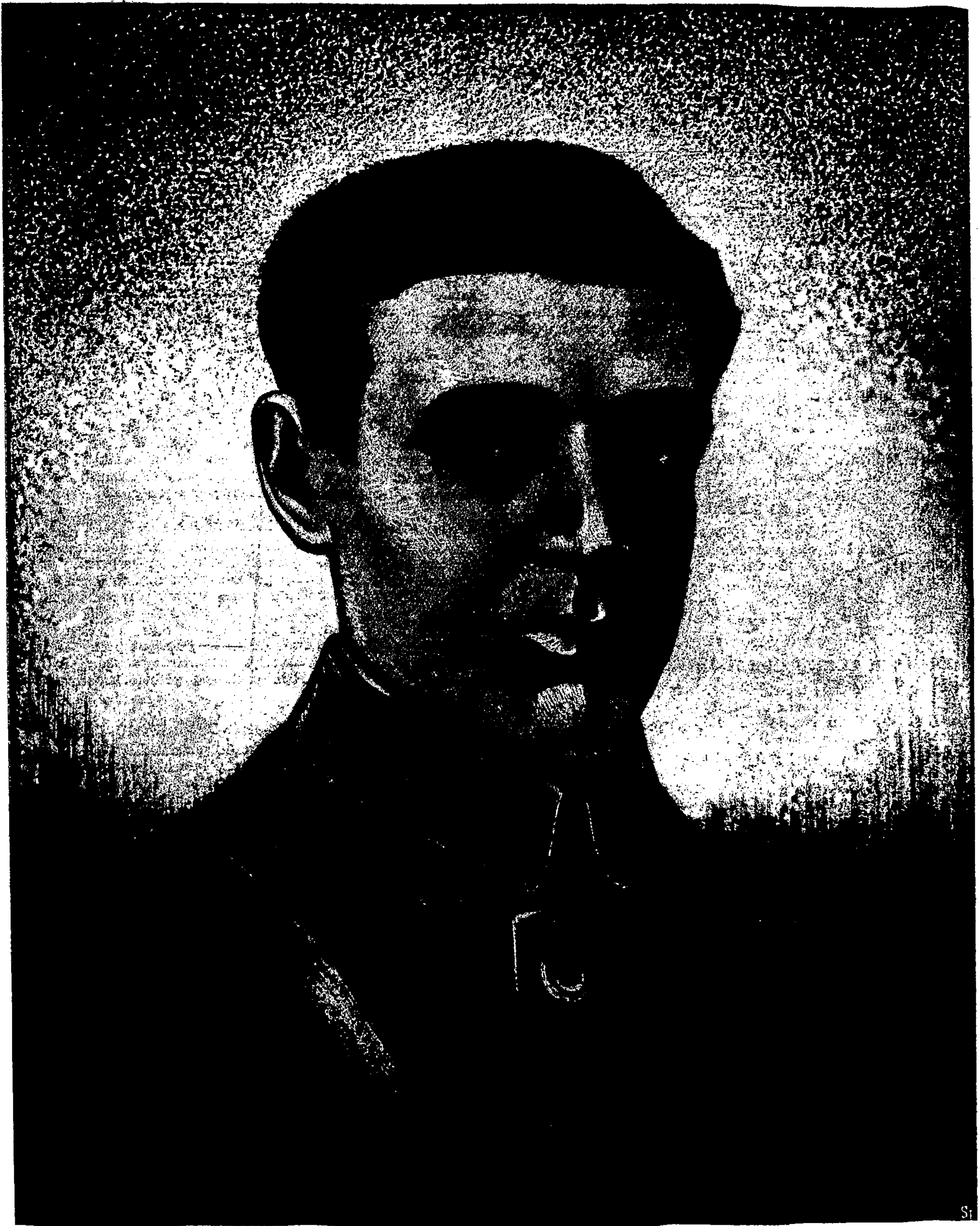

KARYS

Kaina 30 ct.

Nr. 11

Kareivis Pranas Eimutis

Politikos apžvalga

ANGLŲ — VOKIEČIŲ SANTYKIAI PAAŠTRĖJO

Paskiausiai paaštrėjo anglų — vokiečių santykiai. Tai įvyko dėl vadinamosios anglų „Baltosios knygos“ (vyriausybės aiškinimai, knygos forma skirta parlamentui ir ypač visuomenei apie aktualius politikos reikalus). Toje knygoje nurodyta, kodėl anglų vyriausybė yra nutarusi padidinti savo krašto apsiginklavimą, ypač ore. Tarp kitko „Baltoji knyga“ nurodo, kad kitos Europos valstybės, ypač Vokietija, ginkluojasi be paliovos ir beveik visa tauta yra viena kariuomenė, todėl ir Anglija turi būti apginkluota. Toji knyga labai nepatiko vokiečiams. Vokiečių spauda nurodo, kad anglų išleista „Baltoji knyga“ kalba tik apie vokišką pavojų, o apie pavojų iš kitų valstybių pusės nemini. Kiti vokiečių laikraščiai nurodo, kad ši knyga parašyta viensališkai. Manoma, kad dėl „Baltosios knygos“ isleidimo gali įvykti net anglų vyriausybės krizė, nes kai kurie ir anglų laikraščiai puola savo vyriausybę.

ANGLŲ UŽSIENIŲ REIKALŲ MINISTERIO VIZITAS Į BERLYNĄ ATIDĖTAS

Anglų užsienių reikalų ministeris Simonas buvo pasiryžęs apsilankyti Berlyne. Anglai dar norėjo mėginti susitarti su vokiečiais ir pritraukti juos į taikos garantavimo darbus (ypač Rytų pakte bei Centro Europos, vadinamose Padunijos, sutartyse). Tačiau tuo laiku pasirodė anglų vyriausybės „Baltoji knyga“ dėl apsiginklavimo, kurioje paminima Vokietija. Ši knyga sukėlė Vokietijoje pasipiktinimą ir vokiečių vyriausybė šį anglų vizitą atidėjo. Oficialiai atidėjimo priežastis skelbiama Hitlerio liga, tačiau žiniomis iš Berlyno tai yra tik diplomatinė liga ir vizitas atidėtas dėl to, kad dabar jis nepageidaujamas. Šis atidėjimas, žinoma, trukdo būsenai Europoje sutvarkyti. Paskutinėmis žiniomis, anglų užsienių reikalų ministerio apsilankymas Berlyne vis dėlto įvyks, galimas daiktas, dar šį mėnesį.

DIDINAMA ANGLŲ ORO APSAUGA

Anglijoje jau paskelbtas 1935 metų oro biudžetas. Jis yra padidintas 3 milijonais ir dabar siekia 23 milijonus svarų sterlingų (tai yra apie 700 milijonų litų). Šiomis lėšomis bus statomos naujos oro eskadrilės. Metų gale anglų oro pajėgos sudarys 106 eskadriles.

Bet vis dėlto dar bus mažiau negu vokiečiai, prancūzai ir sovietai turi.

VOKIEČIŲ IR LENKŲ GROBUONIŠKI TIKSLAI

Prancūzų politinis laikraštis „Je suis partout“ (aš esu visur) šiomis dienomis paskelbė straipsnį apie vokiečių ir lenkų slaptus tikslus Rytų Europoje. Laikraštis nurodo, kad ligi šiol vokiečių — lenkų sutartis apsupta paslaptimi ir niekas nežino jos nuostatų. Taip pat neaišku, ar yra tik vien politinė sutartis, ar, be to, dar yra sudaryta ir karinė sutartis. Toliau prancūzų laikraštis nurodo, kad vokiečiai ir lenkai turi tuos pačius tikslus Rytų Europoje. Jų projektuose yra, kad lenkai atsiskaitytų vokiečių naudai nuo Dancigo ir vietoj jo gautų laisvas rankas Lietuvoje ir paimtų Klaipėdos uostą. Be to, lenkai užsimoja užimti Sovietų Rusijos Ukrainą, kad galėtų prieiti prie Juodosios jūros. Žinoma, kad nei vokiečiai, nei lenkai tokių tikslų pasiekti negalėtų, nes prieš tai atsistotų visa Europa. Tačiau iš jų tokių norų turime vokiečių ir lenkų politikos vaizdą, ko jie siekia.

LIETUVOS IR AUSTRIJOS PREKYBOS SANTYKIAI

Austrijos spauda paskiausiai rašo apie Austrijos ir Lietuvos prekybos santykius. Pasirodo, kad mes Austrijoje perkame visą eilę dalykų, kaip antai: metalo, motorų, popieriaus ir t. t., o tuo tarpu jie pas mus nieko neperka. Austrijos spauda rašo, kad Austrija turi padidinti savo pirkimą Lietuvoje, nes atvirkščiai Lietuvai nebus jokio išskaičiavimo pirkti prekių Austrijoje.

LENKIJA BIJO PABALTIO VALSTYBIŲ BENDRADARBIAVIMO

Spauda paskiausiai daug rašo apie lenkų vyriausiojo štabo viršininko gen. Gonsiorowski'o vizitus Latvijoje, Estijoje ir Suomijoje ir šių vizitų tikslus. Nurodoma, kad lenkams nelabai patinka Pabaltijo santarvė. Čia išauga jėga, kuri nepasitiekimas Lenkija. Šio nepasitiekimo priežastis lenkų — vokiečių susitarimas, nes vokiečių tikslai Pabaltijo valstybėse visiems aiškūs. Todėl ir dabar gen. Gonsiorowski's mėgino vėl atstatyti gerus santykius su Pabaltijo valstybėmis, išskyrus Lietuvą, su kuria dėl Vilniaus pagrobimo negali užmegsti jokių santykių. Tačiau, spauda labai abejoja, ar šis vizitas duos lauktų vaisių. Spaudos žiniomis, jokių konkrečių rezultatų iš to vizito nepasiekta. Čia buvo vien tik demonstracijos tikslas parodyti lenkų „tariamą“ įtaką Pabaltijai.

SOVIETŲ RUSIJA NEPATENKINTA ANGLŲ POLITIKA

Sovietų Rusijos spauda nepatenkinta Anglijos taktika vokiečių atžvilgiu. Nurodoma, kad anglai per daug nuolaidūs vokiečiams. Toks padarumas iš anglų pusės vokiečiams, anot sovietų spaudos, yra nepadorus prancūzų atžvilgiu. Vokiečiai priešinasi Rytų Europos saugumui, o anglai tuo tarpu jokio spaudimo į juos šiuo reikalu nedaro. Prie tokių aplinkybių, rašo toliau sovietų spauda, Pabaltijo valstybės lieka be apsaugos. Išeina, kad anglai irgi bijo vokiečių apsiginklavimo. Tuo būdu vienintelė priemonė ką nors pasiekti — reiktų apsiginkluoti. Tai galėtų privesti prie liūdnų vaisių.

SUKILIMAS GRAIKIJOJE

Graikijoje sukilimas dar nenumalšintas ir įgavo rimtas formas. Sukilimų vadas Venizeios su savo žmonėmis įsikūrė salose, užgrobė kelis laivus ir kovoja su vyriausybės kariuomenė. Sukilėlių jėgos nemažos ir vyriausybė kol kas negali jų nugalėti. Kraštas kenčia ir graikų laivynas naikinamas lektuvų bombomis. Bulgarija net uždarė savo sieną su Graikija. Tai rodo, kad būseną rimta. Be to, Bulgarija skundėsi Tautų Sąjunga, kad Turkija koncentruoja kariuomenę ties jos siena.

EKONOMINĖ BŪSENA LATVIJOJE

Dėl ekonominės krizės pasikeitė latvių ekonominis gyvenimas iš pagrindų. Vyriausybė turėjo imtis griežtų priemonių ūkio srity, nes kitaip grėsė kraštui ūkiško suirimo pavojus. Todėl įvesta kontrolė ir suvaržytas privatinis ūkis. Pirmenybė duodama kooperacijai, kuri gali būti vyriausybės kontroliuojama. Vyriausybė griežtai kontroliuoja įvežimą, valiutos išvežimą ir t. t. Šiomis dienomis Latvijos prekybos ir pramonės rūmai svarstė Latvijos ekonominę būseną ir nutarė prisidėti prie vyriausybės pastangų gelbėti krašto ūkį nuo suirimo.

ESTIJA NESUTINKA PASIDUOTI LENKŲ ĮTAKAI

Dėl lenkų generalinio štabo viršininko Gonsiorowski'o vizito Estijoje kai kurie Europos laikraščiai rašė, kad lenkai vėl nori sustiprinti savo įtaką Baltijos valstybėse, ypač Estijoje. Dabar Estijos oficiozas „Päewaleht“ vedamajame straipsny paneigia tuos gandus ir rašo, kad Estija jokia būdu nesutiks aklaui sekti lenkų užsienių politikos. Be to, dar laikraštis priduria, kad lenkus nuo Pabaltijo valstybių skiria ir pažiūra dėl Rytų pakto. Tuo tarpu, kai lenkai priešinasi rytų paktui, Pabaltijo valstybės, tarp jų ir Estija, yra Rytų pakto šalininkės. Pagaliau laikraštis pabrėžia, kad Vilniaus klausimas irgi neleidžia Pabaltijo valstybėms glaudžiai bendradarbiauti su lenkais. Kitas estų laikraštis „Vaba Maa“ paneigia lenkų spaudos žinias, kad esą Estija yra ištikima lenkų sąjungininkė, ir pareiškia, kad estai niekuomet jokio sąjungojo su lenkais nebuvo.

LIETUVOS — LATVIJOS PREKYBOS DERYBOS

Lietuvoje vieši latvių prekybos delegacija. Svarstomas klausimas dėl įvedimo clearingo sistemos. Tai yra savitarpis kas atsiskaitymas mainant prekes, kad netektų išvežti valiutos iš vieno krašto į kitą.

Leidžia Kar. Štabo Sp. ir Švt. Skyrius

Redaktorius mjr. Balčiūnas

SKELBIMŲ KAINA pagal susitarimą. **Adresas:** Kaunas, Nepriklausomybės aikštė, „Karys“. **Telef.:** per Kar. Štabą 56 nr. **KAINA:** visiems metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt., 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai.

Prie kareivio Prano Eimučio kapo

Kasmet minime garbingai žuvusį 1919 m. kovo 18 d. kareivį Praną Eimutį. Kasmet nusilenkiame prie jo kapo, susikaupiamo ties juo, maldomis ir gėlėmis apipiname jį ir semiamės iš jo dvasios stiprybių ir ryžtumo reikiant tokiu pat atkaklumu ginti savo krašto laisvę ir garbę.

Nusilenkiame garbingam Prano Eimučio vardui ir imamės jį sau pavyzdžiu, kaip reikia uoliai ir ryžtingai eiti kario pareigas ir nebijoti dėl jų mirti ne tik fronte, bet ir vidaus tarnyboje. Laikome Eimutį vidaus tarnybos garbingą auka. Bet ar iš tikrųjų taip? Ar iš tikrųjų Pr. Eimutis buvo tik vidaus auka? Ar puolė jį tik vidaus priešas? Oi ne! Jis tokia pat kautynių auka, kaip Lukšys, Juozapavičius ir daugelis tokių, žuvusių fronte. Jį puolė priešas atėjūnas, amžinai pasiryžęs žygiuoti į rytus.

Tik pažūrėkime į anų laikų — 1919 metų — Lietuvą. Iš visur ją supo priešai. Iš rytų slinko raudonieji pulkai, užpakaly grėsė vokiečiai ir kiekvienu momentu kėsinosi iš pasalų pulti mus. Tykojo ir lenkai. Frontai iš visų pusių, o kur vidus... kur užpakalis. Anų laikų lietuvis karys vidaus nežinojo, visur matė tik frontą, vien frontą.

Tas pats ir Kaune. Lietuvis karys, naktį gatvėje patruliuodamas, dažnai iš pakampių išgirdavo slaptus šūvius. Atsiminkime Vytauto prospekte 1919 m. sausio 11 d. vokiečių kulų nužudytus 2 p. pulko kareivius Juozą Kalasiūną ir Antaną Zambacevičių. Vėliau panašių įvykių buvo Šančiuose ir kitur, kur vokiečių kulka pakirsdavo lietuvi kareivį.

Tą patį matėme ir visoje Lietuvoje. 1919 m. birželio mėn. vokiečių puolimas Šiaulių įgulos, neminint jau vėlesnių bermontiados laikų; vokiečių įvairios klastos frontuose, kur teikdavo žinias priešams, kai kurie daliniai net pereidavo į priešo pusę ir atsigrėždavo prieš mus; Raseiniuose sušaudymas mūsų karininko Rinkevičiaus, ir daug daug panašių įvykių.

Visa Lietuva buvo vienas didžiulis frontas be priešakio, užpakalio ir šonų. Tokioje Lietuvos būsenoje žuvo šimtai lietuviškų narsuolių Eimučių, parodžiusių, kad lietuvių pasiryžimo laimėti joki galybė neįstengs palaužti. Jis kietas ir atsparus. Todėl tos visos anų laikų aukos prilygsta prie garbingai žuvusiųjų frontuose ir lygiai yra gerbiamos.

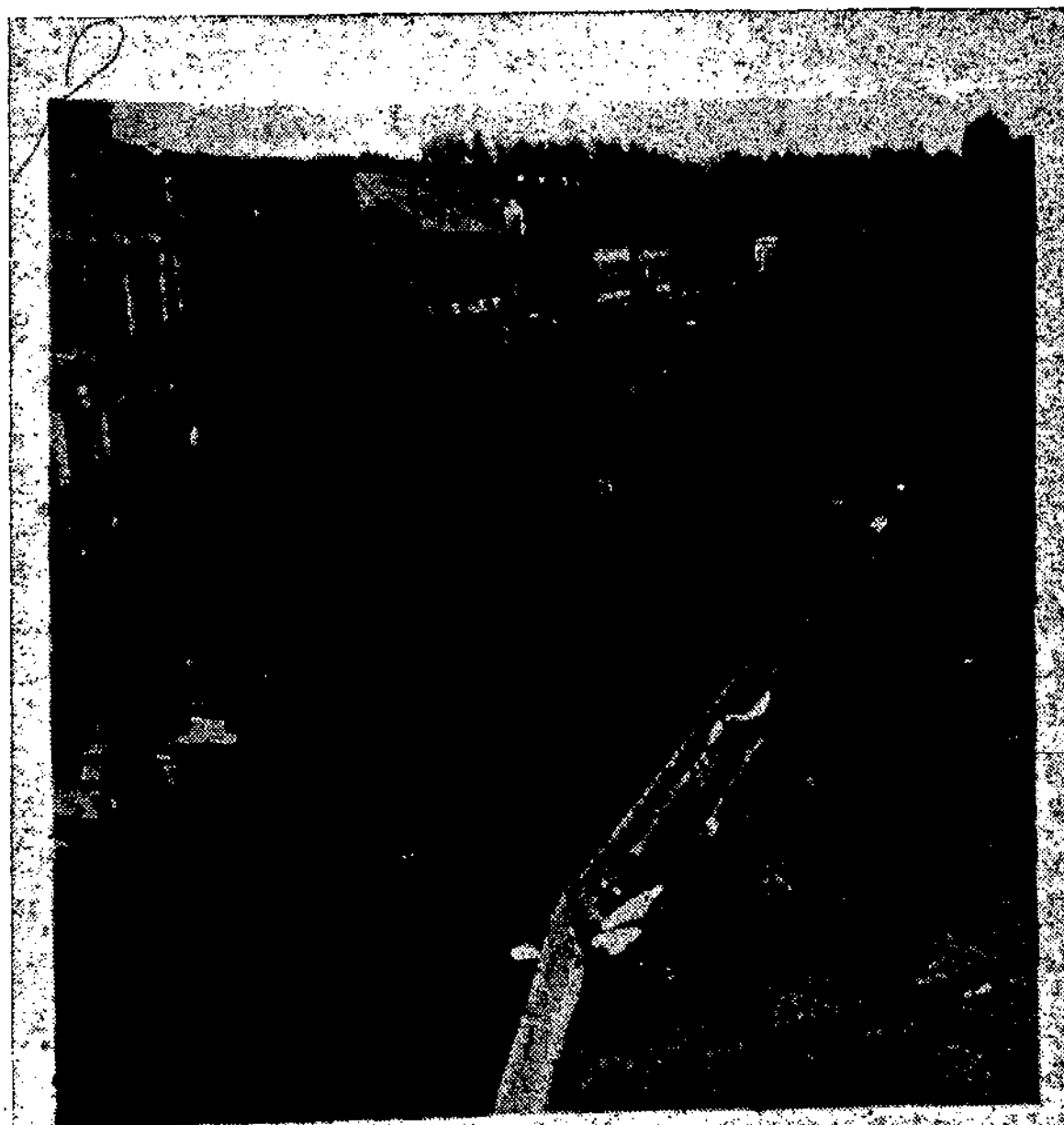
Kokia 1919 m. kovo 18 d. buvo būseną Kaune?

Į Lietuvą atvyko Amerikos maitinimo misija. Vadinasi, pasaulis mus jau pastebėjo, domisi. Mūsų amžinajam priešui tai nepatiko. Kyla kerštas prieš didžiojo karo savo priešininkę Amerikos Jungtines Valstybes ir prieš ką tik atgyjančią Lietuvą, iš kurios, jai sustiprėjus, reikės kraustyti lauk. Okupantų vokiečių būrys puola „Metropolio“ viešbutį, kur apsistojo Amerikos misija ir kurią saugo lietuvis Eimutis su draugais. Lietuvių karių sargyba sulauko priešininko veržimasi. Įniršęs priešas šūviais nukauna sargybinių Eimutį. Kiti lietuviai kariai, šautuvais, kulkosvaidžiais ir rankinėmis

granatomis ginkluoti, bėga gelbėti užpultą sargybą. Kareivinėse likę vokiečiai taip pat rengiasi eiti į pagalbą savo užpuolikams: išstato kulkosvaidžius ir minosvaidžius, ir ginkluojasi. Būseną įtemptą, krauju garuojanti. Ir tik reikėjo dar vieno šūvio, ir Kauno gatvės būtų pasrūvusios krauju. Tik lietuvi kareivio šaltas būdas, drausmingumas išvengė priešų provokacijos.

Ir nuo to laiko kasmet minime garbingą Praną Eimučio vardą, kuris yra simboliu, kaip lietuvis kareivis moka aukotis dėl Lietuvos laisvės ir jos garbės. Jo asmeny gerbiame ne tik jį vieną, bet ir kitus tokią pat garbingą mirtimi mirusius dėl krašto laisvės.

Šiomet kovo 18 d. kareivio Prano Eimučio minėjimas bus šia tvarka: 8 val. pamaldos įgulos bažnyčioje, kur dalyvaus ir karo policijos mokykla. Po pamaldų mokykla su orkestru žygiuos prie „Lietuvos“ viešbučio (kur žuvo Pr. Eimutis), prie paminklinės kareivio Prano Eimučio lentos, ir susikaupimo minute pagerbs jį. Iš ten aplankys kapinėse Eimučio kapą. **St. Butkus**

Iškilmingos laidotuvės

a. † a. Pr. EIMUČIO

žuvusio nuo vokiečių kareivio kulkos
18/III. 1919, einant sargybinių pareigas prie
viešb. „Metropol“, kur buvo sustojusi Ame-
rikos delegacija.

A. Kliučinskis, Laisvės alėja 31.

Idomi ir reta Pr. Eimučio laidotuvių nuotrauka su labai
charakteringu parašu 1919 m.

Ryšininkų uždavinio Nr. 3 sprendimas

(Žr. „Karys“ Nr. 5, 107 pusl.).

3-čią uždavinį geriausiai išsprendė ryšių b-no viršila Jackūnas ir 5 p. p. viršila Balčiūnas. Bet ir jų sprendimuose yra silpnų vietų, kurios reikia pažymėti, pabraukti ir iš jų pasimokyti.

Visų pirma, abiejų norėta daugiau atlikti, negu reikalaujama: 3 užd. 7 p. aiškiai pasakyta, kad b-no vadas su pirmojo ešelono kuopomis telefono ryšius nori turėti, tik pasiekęs eilinius tikslus, o sprendimuose tlf. linijos į tas kuopas tiesiamos ir puolimo metu. Žinoma, jeigu tai pavyks realizuoti, kodėl ne — b-no vadui bus labai malonu, ir jis už tai tik pagirs, bet taip pat reikia atminti, kad patys pasiėmę sau sunkų uždavinį, per daug užsimoję ir išblaškę, galime nebeatlikti ir to, ko iš mūsų reikalaujama; sveika iniciatyva girtina, bet tik ji turi būti be jokios rizikos pakenkti tiesioginiam uždaviniui.

Šiuo atveju, ypač v-la Balčiūnas, atrodo labai rizikuoja. I puolimo fazę jis pasielgė visai teisingai: pusę tlf. priemonių paleido į darbą, o kitą pusę paliko II puolimo fazei, t. y. siekiant antrą b-no tikslą. Bet II puolimo fazę sprendimas ryšiams sutvarkyti atrodo rizikingas: iš naujos pirmą tikslą pasiekus įsteigtos c-nės abi turimos l. k. grandys paleidžiamos į pirmojo ešel. kuopas, o c-nę su b-no VV surišti pavedama tiems žmonėms, kurie dar atvyks iš užpakalio, nuėmę seną c-nę; gerai jeigu jie atvyks laiku, t. y. kol dar II fazės puolimas neprasidėjo ir b-no vadas tebebus prie c-nės, bet įsivaizduokim, kad puolimas prasidėjo, kuopos nėjo pirmyn, o paskui jas ir b-no vadas; tuo tarpu savo ryšininkų iš užpakalio nesulaukiame ir perkeltos pirmyn b-no vado SP su c-ne surišti priemonių nebeturim; kiek viršilos Balčiūno nervai dėl to nukentėtų ir ko reiktų griebtis, kol tą spragą užkištų — gerokai tektų galvą palaužyti. Gal būt, kad iš užpakalio atvyks laiku ir bus viskas tvarkoj. Bet kam nors kartą tektų pabūti tokioj keblioj padėty, tas niekuomet nebenorėtų daugiau rizikuoti. Be to, atėmęs iš c-nės mažiausiai 3 žmones (linijos $2\frac{1}{2}$ km 1—2 žm. neišties), viršila Balčiūnas nebeturėtų priemonių kitai (antrą tikslą pasiekus) TC c-nei įsteigti; tiesa, gal šios c-nės galima būtų ir nebesteigti, gal kuopų grandys užtektų kabelio ir iki galutinio pulko tikslo, bet viena, kad linijos per daug ilgos pasidarytų, sunku jas būtų valdyti, o antra — mes dar neužtikrinti, kad šios dienos puolimas toje riboje ir baigsis.

Poligono manevruose ir dalių ryšių pratimuose dažnai duodami tlf ryšiai iki kuopų ir puolimo metu, bet tai labai sunku įvykdyti, reikia turėti labai gerai išminkintų ryšininkų ir reikia labai gerai organizuoti. Tokios sunkiausios ryšininkams sąlygos imamos daugiau treniruotės tikslu, dėl to ir 3-čiame uždaviny buvo duotos daug lengvesnės sąlygos — tlf. ryšiai tik pasiekus eilinius tikslus, ir jie realizuoti visiškai nesunku: užtenka padalyti tlf priemones į dvi dalis, į du komplektus ir su jais organizuoti tlf. ryšius, šoksmiais per vieną, pasiekus kiekvieną eilinį tikslą; pasirengusios vykti į kitą puolimo tikslą (ribą) priemonės slenka paskui puoliančias kuopas ir, šioms eilinį tikslą pasiekus, tuoj įsteigia tlf. ryšius, kad atvykęs b-no vadas jau galėtų su kuopomis kalbėtis; tuo tarpu kita dalis ryšių priemonių, likusi užpakaly (pav., puolimo pra-

džioj išeities riboj), kai tik kuopos pradeda pulti, greit nuima linijas ir vyksta pirmyn, kad įsteigtų ryšius kitoje VV.

Viršilos Jackūno sprendime TC steigiami, nesi-taikant prie eilinių puolimo tikslų; tai įvykdyti galima, bet netikslu. Mes žinome, kad pereinant iš seno į naują TC (seną TC nuimant ir naują TC steigiant) su laiku būna labai striuka, dėl to ir reikia taikytis prie b-no eilinių puolimo tikslų, reikia išnaudoti tas laikas, kada kautynių ešelono daliniai, pasiekę eilinius tikslus, stabtelėja susitvarkyti, pasipildyti. Be to, viršilos Jackūno TC steigiami labai retai, dėl ko linijas valdyti ir tiesiančioms grandims kabelį papildyti būtų labai sunku.

Abiejų sprendimuose užmiršti šaukiniai; praktikoje, žinoma, to neatsitiktų, nes pareigūnai šaukinių tuoj pareikalautų.

Kiti dar, jau mažesnės svarbos, pastebėjimai būtų šie: v-los Balčiūno sprendime punktas apie vadovietes (techn. įsak. I fazės 5 p.) iš techniško įsakymo reiktų perkelti į „Ryšių ir transmisijų“ §-ą „ryšių“ skirsnį (žiūr. Techn. 8, 54); braižant schemas vartoti tik juodą spalvą, nes spalvotai „Karyje“ nespausdinama.

Abu šie sprendimai tam tikrose sąlygose įvykdomi; tikslesnis ir įdomesnis yra v-los Jackūno sprendimas, kurį su aukščiau pažymėtomis pataisomis čia ir dedame.

Priedas prie II/12 p. p. op. įsak.

Ryšių užd. Nr. 3 sprendimas
(„Karys“ Nr. 5).

Ryšiai ir transmisijos

Ryšiai (pakartojama iš bendro op. įsak. — žr. ryš. užd. Nr. 3, 6 p.)

Transmisijos

Telefonai. B-no VV su 4 ir 5 k. VV surišti per b-no centrinę lengvo kabelio vienlaidėmis linijomis; b-no TC vadoviečių rajonuose.

Optika. Optikos ryšys su pulku, su kaimynu iš kairės ir su 5 k.

Šunes. Šunimis dubliuoti tlf. ryšį su 5 k.

Šaukinių lentelė

Abonentai	Telefonų		Optikos	Vadų
	C-niu	VV		
12 p. p.	Birutė	Simas	—	OC 7
II/12 p. p.	Magdė	Jurgis	LA	BC 2
4 k.	—	Petras	—	VC 6
5 k.	—	Jonas	BU	OC 7
6 k.	—	Mikas	—	MC 8
kulk. k.	—	Matas	—	PC 9

Priedas: Schema.

Ryšių v-kas

B-no ryšių v-ko techniškas įsakymas

1. **C-nės gr. v-kui:** Sutvarkyti c-nę išeities riboje. Kada bus duotas įsakymas perkelti c-nę į naują vietą (žr. schemą), vieną žmogų palikti senoje centrinėje, kuris, kai bus nuimtos senos tlf. linijos, nuims c-nę ir ateis į naują c-nę. Senoje centrinėje palikti kuo mažiau, kad neapsunkintų likusio žmogaus.

Kitiems savo grandies žmonėms su centrinės turtu įsakysiu skubiai vykti į naują c-nės rengimo vietą ir tenai su 2 žm. įrengti c-nę, o 2 žmones pasiųsti ištiesti tlf. linijas (paduoti pirštus) iš naujos b-no c-nės į 4 ir 5 kuopas; tie žmonės turi nunešti ir kuopų grandims kabelį. Puolimo metu einant pirmyn c-nės žmonių darbas kartosis.

2. **1-os lengv. kab. gr. v-kui:** Pradėjus puolimą, tiesti 1. kab. vienlaidę tlf. liniją į 4 k. (žr. schemą) ir pasilikti tenai, kol gausi kitą įsakymą; kabelio papildymą gausi iš c-nės.

3. **2-os 1. k. gr. v-kui:** Pradėjus puolimą, tiesti lengvo kabelio tlf. liniją į 5 k. (žr. schemą) ir pasilikti tenai, kol gausi kitą įsakymą; kabelio papildymą gausi iš c-nės.

4. **3-čios 1. k. gr. v-kui:** Pradėjus puolimą, tiesti 1. k. tlf. liniją į b-no VV (žr. schemą) ir pasilikti ten, kol gausi kitą įsakymą. Kada c-nė bus perkelta pirmyn į kitą vietą ir jau veiks ryšių tinklas iš naujos c-nės ir bus duotas įsakymas nuimti senąjį ryšių tinklą, tada pasiųsi vieną žmogų nuimti b-no VV liniją; nuėmęs liniją tas žmogus su kabeliu grįš skubiai atgal ir tą kabelį atiduos į c-nę.

5. **4-os 1. k. gr. v-kui:** Savo grandies kabelį atiduoti c-nės viršininkui ir būti pasiruošusiam nuimti tlf. lin. į 4 ir 5 k.; gavęs įsakymą nuimti, grandį suskirstys pusgrandimis ir nuimsi 4 ir 5 k. linijas; nuimtą kabelį atiduosi į c-nę.

6. **1-os VOS v-kui:** būti prie b-no VV (žr. schemą) ir laikyti ryšį su pulko VV.

7. **2-os VOS v-kui:** būti prie b-no VV ir laikyti ryšį su kaimynu iš kairės.

8. **3-čios VOS v-kui:** būti prie b-no VV ir laikyti ryšį su 5 k.

9. **4-tos VOS v-kui:** būti prie 5 k. ir laikyti ryšį su b-no VV.

10. **Šunų posto v-kui:** Dubliuoti tlf. ryšį su 5 k.

P a s t a b a: Visiems grandžių ir postų viršininkams turėti žemėlapius su schemomis ir, siunčiant žinias, griežtai naudotis šaukinių lentele.

1935. II. 13.

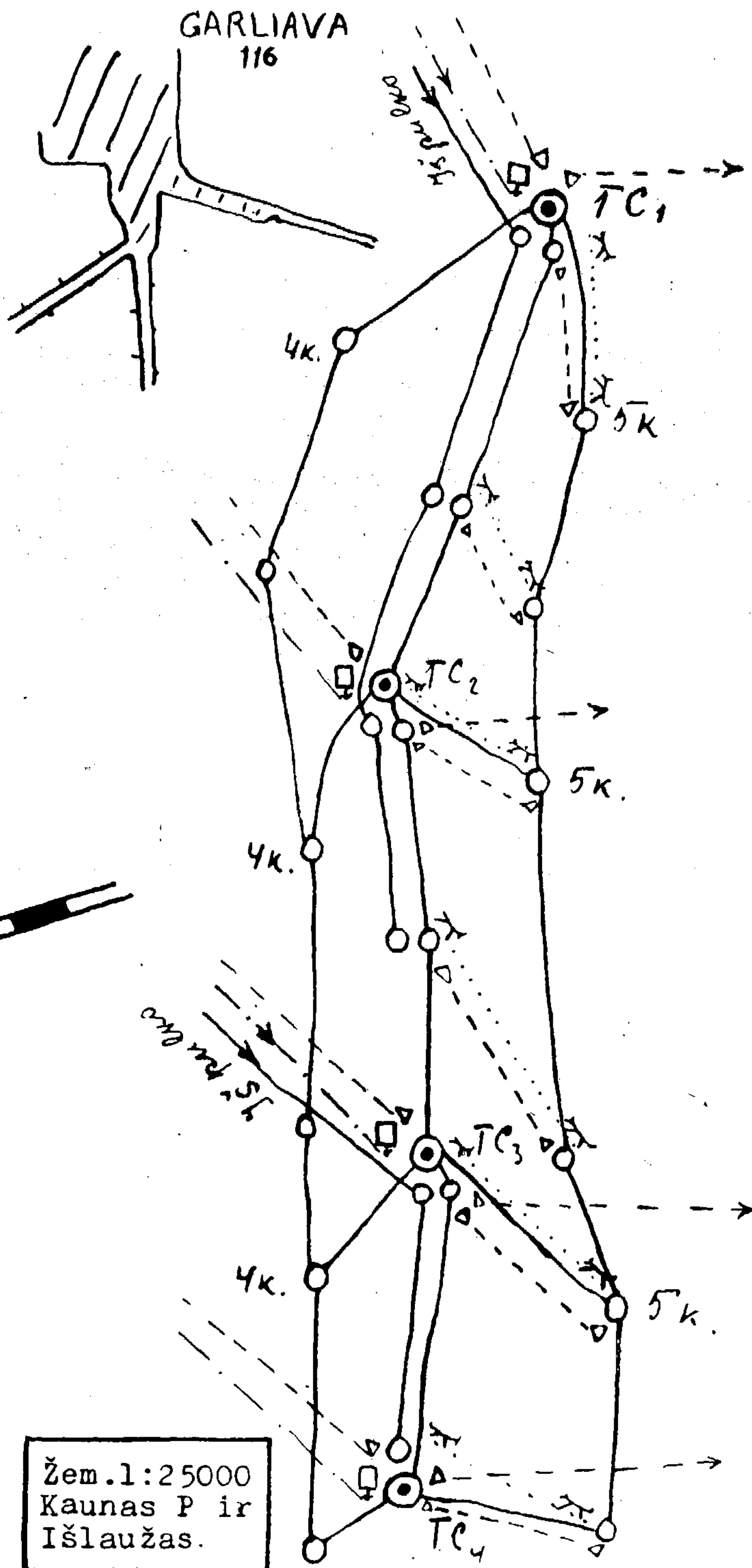
Sprendė ryšių b-no virš. Vladas Jackūnas

Redakcijos prierasas. Kario redakcija, skatindama uždavinių sprendimą, geriausiai išsprendusiems šį uždavinį duota dovanų: virš. Jackūnui ats. plk. J. Petruičio knygą — Mūsų žygiai; virš. Balčiūnui 2-jų tomų romaną — Kleopatra.

IŠKILMINGAS T. G. MASARYKO 85 M. AMŽIAUS SUKAKTUVIŲ MINĖJIMAS VALSTYBĖS TEATRE

Kovo 11 d. socialinių ir politinių mokslų institutas surengė Čekoslovakijos Respublikos Prezidento T. G. Masaryko 85 m. amžiaus sukaktuvių minėjimą.

Į iškilmingą minėjimą atsilankė Respublikos Prezidentas A. Smetona, ministrai, diplomatinis korpusas, svetimų valstybių atstovai, kariuomenės vadas gen. št. plk. St. Raštikis, kariuomenės tiekimo viršininkas gen. lt. Sutkus, II divizijos vadas ir Kauno įgulos viršininkas gen. lt. Čaplikas, kariuomenės dalių vadai ir įstaigų viršininkai, aukštieji valdininkai ir t. t.

Iškilmingą minėjimą atidarė ir atidarymo žodį tarė socialinių ir politinių mokslų instituto valdybos pirmininkas prof. dr. Iz. Tamošaitis. Po to kalbėjo Čekoslovakijos atstovas Lietuvai dr. Jan Skalicky, apibūdindamas to didelio Čekoslovakų vyro darbus, padarytus savo valstybei. Toliau kalbėjo prof. M. Biržiška, plačiai apibūdindamas T. G. Masaryko darbų reikšmę.

Po kalbų buvo koncertinė dalis, kurią įvykdė p. B. Skalickienė ir valstybės teatro operos orkestras. Po koncertinės dalies buvo suvaidinta 1 veiksmas iš operos „Parduotoji nuotaka“.

J. Broga

Prieštankinės gynimosi priemonės

A. Aktyviosios priemonės

1. Galingiausia iš aktyviųjų priemonių bus artilerija ir minosvaidžiai. Šios ugnies sutiktas tankas gali būti išvestas iš rikiuotės. Svarbu, kad laiku tankai būtų pastebėti ir pranešta toms priemonėms, kurios galėtų laiku paleisti ugnį. Artilerija prieš tankus gali veikti iš uždengtų ir atvirų pozicijų.

2. Artimiausias ir patikimiausias pėstininko ginklas — kulkosvaidis. Sutikdami ugnimi tanką, šį ginklą pėstininkai naudos, kaip galintį duoti daugiausia naudos. Kadangi lengvojo tanko šarvo storis kai kuriose vietose iki 15 mm, viršų ir apačioj tik 5 mm, tai kulkosvaidžio ugnimi ne visur galėsime šarvą pramušti. Betgi tankas turi ir jautrių vietų, tai sekimo ir šaudymo langeliai. Į šiuos langelius ir reikia daugiausia taikyti automatinę ugnimi. Langeliai yra šonuose ir priešakyje. Didysis karas rodo, kad per langelius pataikymas sudarė gan didelį procentą. Vokiečiai sugalvojo specialius kulkosvaidžius, kalibro 13 mm, kurio pramušamoji šarvo galia siekė iki 20 mm — tai jau rimta prieštankinė priemonė.

3. Kiekvienas šaulys turi savo ginklą — šautuvą. Šautuvo ugnis gan taikli, tik, be abejo, priklausys nuo šaulio ypatybių. Šautuvo ugnis nėra tokia galinga, kad pramuštų šarvą, tačiau, taikliai veikdami, atskirai geri šauliai gali pasiekti gerų rezultatų. Išlaukus to momento, kada tankas prisiartino ganėtinai arti, iš gerai paslėptos vietovės paleidžiama šautuvų ugnis, taikant į jautriausias vietas, kaip ir iš kulkosvaidžio.

Nereik kreipti dėmesio, kad tankas, nelyginant pašautas žvėris, po pirmo išleisto šūvio nekrenta žemėn, jis rėplioja tol, kol taikli kulka pateks į jo vidurius ir galiausiai parbloks. Be abejo, sunku rasti šaulių, kurie galėtų taip šaltai laikytis, bet pasirengimas ir lavinimasis užgrūdins šaulį ir kautynių lauke parodys tik gerų jo ypatybių.

Kaip specialusis kulkosvaidis, taip ir šautuvas vokiečių buvo išrastas ir pasiekė tokių pat rezultatų. Šautuvas sunkesnis už normalų, aptarnaujamas 2 žmonių.

4. Gali pasitaikyti taip, kad net taikliausia ugnis neišveda tanko iš rikiuotės. Jis kriokdamas veržiasi pirmyn su 10 vidutiniškai kilometrų greičiu ir, rodos, kad tikrai visa sunaikins, ką tik sutiks pakeliui. Ir tokiu momentu šaulys neturi nustoti šalto proto kovoti ir išnaudoti paskutinius galimumus. Tuo atveju reikia mesti rankinės granatos. Kadangi granatos ardančioji galia neperdidžiausia, todėl kad paveiktumėm tanką, būtina surišti kelios granatos krūvon (4—5) ir tada mesti po tanku. Tikriausiai tanką išves iš rikiuotės. Tokiais atsitikimais, kada reikia drąsių ir sumanių šaulių panaudojimui granatų — imasi vadovauti būrio, skyriaus viršininkai, arba, jei arti yra, būrio vadas. Be viršininkų žinios toki bandymai gali padaryti bereikalingų nuostolių (reikia mokėti prieiti, išlaukti ir panaudoti).

5. Tanko šarvas ploniausias viršuje, nes tenai tikisi mažiausia pavojaus. Todėl, jei galima, naudinga paleisti ugnis iš viršaus. Geriausiai, kada tankas žy-

giuoja siauromis tarpukalnėmis, gatvėmis, medžių alėjomis, miško keliu. Iš medžių, stogų ar viršutinių aukštų galima gerai ir taikliai veikti į tanko viršų, čia šarvas siekia kartais nedaugiau kaip 5 mm. Tai gali pramušti paprastas šautuvas. Be to, iš viršaus gali paleisti ugnį ir lėktuvai — iš kulkosvaidžių ar mėtant bombas. Tačiau lėktuvai stengiasi surasti didesnę taikinį, kad padarytų daugiau nuostolių. Tokių taikinių ieškoma tankų koncentravimosi rajonuose per pasirengimą atakai. Be to, galima apmėtyti ir rankinėm granatom.

Pažvelgę į keletą prieštankinių aktyviųjų gynimosi priemonių matom, kad, nors tankai ir baisus ginklas, vis dėlto galima atsiginti. Jau tos paminėtos priemonės duoda galimybės sustabdyti jo slinkimą, jei tik pajėgsime išsilaikyti ramiai ir nespės paveikti mūsų moralės. Pėstininkams itin svarbu sekti tankų pasirengimas, laukiant atakos išsidėstyti smulkiomis dalimis (skyriais), gerai maskuotis ir atsistoti už nepereinamos tanko kliūtis. Turim atminti, kad tanko sekimas labai aprėžtas ir apsunkintas, mus pastebėti jam labai sunku. Jei tankui tektų žygiuoti per dujomis užnuodytą vietovę, tai jo ištvermė čia dar mažesnė, nes kvėpavimas ir be to apsunkintas, o su dujokauke — labai sunkus.

Kovokime drąsiai ir ištvermingai su tanku, jokių būdų nepalikdami savo vietos.

B. Pasyviosios gynimosi priemonės

Jos palengvina aktyviųjų gynimąsi — tai dirbtinės ar naturalios kliūtys. Ginantysis turi gerai pažinti jas, kad susivoktų, kada jam gresia didžiausias ir mažiausias pavojus. Geras visų apsigynimo būdų pažinimas šaulį verčia būti daugiau atsparesnį pavojaus metu.

1. *Kalnuota vietovė.* Mes žinome, kad tankas gali nugalėti aukštumas, kurios ne statesnės kaip 45°. Taigi, ginantis tokioj vietovėj, kur sutinkam stačių ir aukštų kalnų, aišku, kad tankų pasirodymas negalimas. Jeigu ir mėgintų pulti, tai jų turėtume laukti kelių ar tarpukalnių kryptimis, kur lengva jų puolimas neutralizuoti.

2. *Vandenys, balos.* Mažesnėse upėse sutinkam gan nemaža brastų, kurių gylis vasaros nusekimo metu siekia iki 0,5—1 metro, taigi tankai, kad ir lengvesnio tipo, jau gali pereiti. Didžiausią pavojų sudaro upės pavasarį ir rudenį, kada jos patvinsta. Tada galime būt drąsūs, kad iš vienos pusės upės į kitą nepereis. Balos — tokios pat reikšmės: jų vandens lygis didžiausias pavasarį ir rudenį. Tačiau čia reikia atsižvelgti ir į jų dugną. Mat, upėse daugiausia dugnas kietas ir patogus tankų žygiavimui, bet balose būna klampus, nors vandens gylis leistų tankui žygiuoti, bet klampynė sudaro rimtą pavojų. Norėdami pulti tankai spiečiasi prie geriau patikimesnių kryptų, tai mes turime iš anksto įvertinti ir pasirengti suspiesti savo priemones. Bet kuriuo metų laiku galima upę užtvindyti ir sudaryti tankui nepereinamą kliūtį.

Patrankos po saliuoto

Gaižučio foto

3. **Miškas.** Nors tankas gali praversti atskirus medžius net iki 30 cm storumo, o didesni tankai — net dar didesnio storumo, bet tik atskirus medžius. Tačiau miškas sudaro tankui rimtą kliūtį. Verčiamas medis vienas, bet krentančio, jei jis įsirems į kitą tokio pat storumo ar net į keletą jų, tai tankas nepajėgs parversti. Tuo būdu tankai, norėdami pereiti mišką, turės grupuotis prie kelių, o pastaruosius lengva užbarikaduoti. Sutikdami tokių didelių kliūčių, tankai stengsis apeiti mišką. Todėl tatau reikia atsiminti.

4. Vietovė, artilerijos sviedinių išardyta

Artilerija gerokai išardo žemę sviediniais, ypač sunk. artilerija. Be abejo, priklausys nuo tų sviedinių kiekio į tam tikrą žemės plotą. Pv., vakarų fronte (prancūzų-vokiečių) kartais artilerijos sviedinių tekdavo begalinis skaičius. Vienam kilometre šaudydavo 100 pabūklų, kas 10 metrų tekdavo 1 patranka, na, o kiek sviedinių? Be abejo, nebelineka sveikos nejudintos žemės. Ten, į tą pačią duobę, gali pataikyti keli sviediniai, ir tokis, labai išgriautas plotas, sudaro tankams rimtų kliūčių. Duobes, jei nori tankai pereiti, reik užlyginti.

5. Žemės darbai: grioviai, duobės, spąstai, poliai

Iš anksto nusprendus, kuria kryptimi galim daugiausia laukti tankų, galim iškasti griovius 2—3 metrų gylis ir per 1,5 metro pločio, kad tankas negalėtų pereiti. Iškasama tokios duobės, į kurias įkritęs tankas negalėtų išlipti: apklojama iš viršaus šakomis, maskuojama ir padaroma vienoda vietovė su žemės paviršiumi. Tankas ir be to prastai mato, taigi tokių

duobių nelabai gali pastebėti. Per siauras vietas, kur būtina tankui reik pereiti, daroma spąstai. Jie gali išlaikyti lengvesnius dalinius, negu tankas. Eidamas tankas per minėtą kliūtį įlūžta.

Į žemę, ta kryptimi, kur laukiama tankų atakos, įkasama polių eilės, bėgiai, kurie iš žemės išlindę 80—100 cm ir 60—70° kampu palinkę į priešų pusę.

6. Kirtimai, barikados

Naudinga medžius nukirsti, paliekant 50—70 cm ilgio nuo žemės. Tankas tokio trumpo stuobrio negali išversti, o norėdamas pereiti viršum, pakimba ore.

Miškuose kelius, siauras gatves ir šiaip siauras tarpukalnes naudinga užbarikaduoti. Naudojama tokia medžiaga, kuri tik gaunama: medžiai, visoki įrankiai, mašinos, plytos, akmenys, rąstai ir kita. Tokio kelio užkirtimas sutrukdys daug laiko. Labai rimtą prieštankinę gynybos priemonę sudaro specialios prieštankinės minos ir įvairios kitos automatiškai sprogstamos minos, apie kurias bus kalbama atskirai.

Trumpai pažvelgus į prieštankines priemones, tenka pasakyti, kad būtina šiandien gerokai pagalvoti apie jų naudojimo būdus. Tas ginklas neišvengiamas. Svarbu, kad kautynių lauke nesudarytų mums netikėtumą. Susipažinę su to ginklo savybėmis ir savomis gynybos priemonėmis, žinosime, ką mes galime ir ko laukiame. Svarbu, kad kautynių metu mes būtume ramūs, šaltai galvotume ir taiklia ugnimi paralyžuotume tanko slinkimą. O jis iš tikrųjų ne toks baisus, kaip iš karto gali atrodyti.

Kpt. A. Jonaitis

„Kareiviams aprūpinti įstatymą“ paskelbus

I.

Vyriausybės Žinių Nr. 470 (eil. 3298) paskelbtas „Kareiviams aprūpinti įstatymas“, kuris veikia nuo šių metų vasario mėn. 1 dienos.

Litų valiutą įvedus, tikrosios tarnybos kareiviams piniginis atlyginimas buvo mokomas iki šiol Ministerių Kabineto nustatytomis normomis, o visas kitas jų aprūpinimas buvo tvarkomas Ministerių Kabineto nutarimais bei Krašto Apsaugos Ministerio įsakymais. Kaip matome, kareivių aprūpinimo reikalui trūko tikro teisiško pagrindo — įstatymo. Ši spraga kariuomenės administratyviniame aparate buvo gerokai jaučiama, nes, trūkstant aprūpinimo srity tikro pagrindo, tekdavo sugaišti nemaža laiko ir aikvoti energijos įvairiems aiškinamiems susirašinėjimams su tiekimo organais, juriskonsultu ir Valstybės Kontrole. Ypatingai su paskutiniąja, kai pasenę ir mūsų gyvenimui neatitinką rusų karo įstatų aprūpinimo nuostatai susidurdavo su nusistovėjusia pas mus aprūpinimo praktika. Šių įvairių nesusipratimų dabar išvengsime, kai jau turime „kareiviams aprūpinti įstatymą“ ir dar turėsime, tur būt, tam įstatymui vykdyti taisykles (įst. str. 34). Čia bene ar nebus šio įstatymo svarbiausia nauda. Tačiau, jeigu norėtume surasti jame ypatingai daug apčiuopiamos naudos, tai čia jos per daug nerasime. Ir nenuostabu. Gyvename sunkius ekonominio „kryžiaus“ laikus, taigi, galvoti dabar apie bet kuriuos ypatingus pagerinimus netenka. Tačiau turime pripažinti, jog naujas įstatymas šiokių tokių pagerinimų vis dėlto suteikia. Tik pagvildenkime jį.

II.

Imkime algą (str. 25). Tiesa, eiliniui palikta ta pati alga — 5 lt. mėnesiui, bet visiems kitiems kareiviams padidinta: grandiniui iki 6 lt. (buvo 5 lt. 40 ct.), jaun. puskarininkiiui iki 7 lt. (buvo 6 lt. 30 ct.), vyr. puskarininkiiui iki 8 lt. (buvo 7 lt. 50 ct.) ir viršilai iki 11 litų (buvo 10 lt. 50 ct.). Nors šis padidėjimas ir nežymus, bet kareiviui yra vis dėlto apčiuopiamas dalykas, o, be to, kiek ryškiau išskiria kareivių viršininkus iš eilinių tarpo. Įstatymo algų skiltyje randame ir kitų naujenybių. Iki šiol už nepilną mėnesį alga buvo mokama pagal dienų skaičių: mėnesinę algą dalinant iš 30 ir dauginant iš dienų skaičiaus. Naujojo įstatymo, skaičiavimams palengvinti, tokiais atvejais nustatyta mokėti arba visą mėnesinę algą arba jos pusę, būtent: 1) kareiviui (naujokui), atvykusiam į komendanto paskirtą vietą pirmoje mėnesio pusėje, alga mokoma už visą tą mėnesį, o atvykusiam antroje mėnesio pusėje — už pusę to mėnesio (str. 27);

2) kareiviui, paleistam iš tarnybos pirmoje mėnesio pusėje, alga mokama už pusę mėnesio, o paleistam antroje mėnesio pusėje — už visą mėnesį (str. 31).

Kaip naujenybę tenka pažymėti dar tai, kad įstatymo nustatyta, jog pasivėlavusiam be svarbios priežasties į komendanto paskirtą vietą naujokui alga už pirmą mėnesį visai nemokama (str. 27). Įstatymo aiškiai pabrėžta, jog alga nemokama dar suimtam ir patrauktam tieson ar atliekančiam teismo paskirtą bausmę kareiviui (teismo išteisintam kareiviui sulaikytoji alga gražinama). Skaičiavimams palengvinti, ir čia nustatyta, jeigu kareivis suimtas antroje mėnesio pusėje, tai alga mokama už pirmą mėnesio pusę, jeigu paleistas

pirmoje mėnesio pusėje — už antrą mėnesio pusę, o jeigu antroje mėnesio pusėje, — už tą mėnesį visai nemokama (str. 29). Tuo pat tikslu nustatyta, kad, kareivio laipsnį pakeitus, nauja alga mokama nuo kito mėnesio pirmos dienos (str. 27).

Iki šiol kildavo kartais neaiškumų, ar reikia mokėti alga kareiviui, atliekančiam drausmės bausmę daboklėje. Dabar įstatymo aiškiai pabrėžta, jog tokiu atveju alga mokama bendra tvarka.

Naujojo įstatymo dar nustatyta, kad tikrosios tarnybos viršiloms, puskarininkiams ir grandiniams, likusiems be etatinių vietų, alga mokama pagal turimą laipsnį (str. 32).

„Kareiviams aprūpinti įstatymas“, be algos, nustato dar aprūpinimą **butu, maistu, danga, medicinos pagalba, kūno švarai palaikyti priemonėmis ir susisiekimo priemonėmis** (str. 1). Bendruose nuostatuose pasakyta, kad aprūpinimo normas nustato krašto apsaugos ministeris (str. 2). Vadinasi, įstatymas suteikia teisę krašto apsaugos ministeriui nustatyti visas aprūpinimo normas savo nuožiūra, išskyrus, žinoma, tas, kurios paties įstatymo yra nustatytos (algos ir t.t.). Toliau, įstatyme pabrėžiama, jog aprūpinimo tvarką nustato atskirų kariuomenės dalių ūkio nuostatai (str. 3). Taigi, jie (Ū—1 ir Ū—2) įgyja tarytum įstatymo galios.

Apie atskiras įstatymo numatytas aprūpinimo sritis čia daug nekalbėsime. Apsistosime kiek tik ties tuo, kas nauja ir kas žymėtina.

Butų skiltyje randame, kad, kalbant apie normalų kareivių apgyvendinimą kareivinėse, pasisakoma ir apie tai, jog, nesant kareivinių, kareiviai gali būti apgyvendinami kitose **nuolatinėse ar laikinose būstinėse** (str. 4). Čia reikia suprasti, jog kareiviai, reikiant, gali būti apgyvendinami privačiose būstinėse (pas gyventojus) ir tokiose laikino pobūdžio būstinėse, kaip barakai, palapinės, blindažai... Toliau įstatyme pasakyta, kad, reikiant, kareiviai gali būti apgyvendinami **ir po vieną** (str. 5). Šis nuostatas palies daugiausia komandiruotus tarnybos reikalais kareivius, kuriems, prireikus, bus suteikiama būstinė nakvynei. Iki šiol šis reikalas nebuvo sutvarkytas.

Dangos skiltyje randame naują gana naudingą dėsni, būtent, kad kareiviui leidžiama turėti ir nuosava danga (str. 12). Čia pat aptariama, jog už nuosavos dangos naudojimą išimtiniais atsitikimais gali būti atlyginta.

Maisto skiltyje pažymėta, jeigu kareiviai negali būti aprūpinti maistu (natūra), tai jiems mokama **maistpinigiai** (str. 13). Iki šiol tokiais atvejais kareiviams buvo duodama arba dienpinigiai arba maistpinigiai: **dienpinigiai** buvo mokami tada, kai kareiviui komandiruotėje tekdavo pasirūpinti nakvyne, o **maistpinigiai** — visais kitais atvejais. Dabar, kai kareivis komandiruotėje būstine nakvynei bus aprūpintas, dienpinigių reikalas savaime atkrita, ir todėl liko tik maistpinigiai, kurių įvairias normas nustatys krašto apsaugos ministeris (str. 2).

Įstatyme nustatytos **švarai palaikyti priemonės** — pirtys ar maudyklės: pirtis rudenį, žiemą ir pavasarį 2 kartu ir vasarą 1 kartą per mėnesį. Kur nėra maudyklių, tai ir vasarą pirtis turi būti duodama 2 kartu per mėnesį (str. 17). Kai kareiviai dėl tarnybos pareigų

Puskarininkiai turi prižiūrėti valdžios turtą

Kol mes tarnaujame kariuomenėje, ir duona ir rūbai mums duodami nemokamai valdiški, taigi ne mes patys juos užsidirbame: tai padaro mūsų tėvai, močiutės, broliai, seserys. Todėl į valdišką turtą negalime žiūrėti taip, kad jei jis valdžios duodamas, tai niekam jokių sunkumų nesudaro, ir todėl neverta jis taupyti ir jo priežiūra per daug rūpintis.

Ir tąjį turtą, kurį mūsų krašte negamina (ginklai ir t. t.), turime lygiai branginti, nes jis perkamas surinktais iš mūsų tėvų pinigais.

Kaip valdžios turtą kariuomenės dalyse reikia prižiūrėti bei tvarkyti, nustatyta kariuomenės ūkio nuostatuose Ū-I, o puskarininkių pareigos yra išvardytos atskiruose tų nuostatų straipsniuose 2006, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013 ir t. t. Tik, deja, ne visi puskarininkiai tinkamai tąsias pareigas atlieka: vieni tingi, kiti neišmano, o tretieji net nežino kur tosios pareigos yra surašytos. Be abejo, čia kalti ir dalinių vadai, pas kuriuos tokių puskarininkių atsiranda. Tačiau ir patys puskarininkiai turi stengtis, ypač liktiniai, savo pareigas kuo geriausiai žinoti ir atlikti. Visų kareivių pareigos ūkio srity taip pat nustatytos (žiūr. Ū-I pried. 3). Todėl čia lieka tik nustatytas pareigas gerai vykdyti ir dalinys ūkio srities atžvilgiu atrodys kaip geros šeimininkės sutvarkyta graži sėklyčia. Bet kaip anksčiau minėjau, vis dėlto pas mus dar šito nėra ir, be abejo, savo kraštui (tuo pačiu ir patys sau) darome nemaža nuostolių.

negali naudotis dalies pirtimi, tai jiems mokama pirtinigia (str. 18).

Iki šiol, vykstant kareiviui tarnybos ar gydymosi reikalais, **susisiekimo priemonių** parinkimas buvo suvaržytas: vykstant kareiviui į tokią vietą, kur yra kelių rūšių susisiekimo priemonės (geležinkelis ir plentas), buvo reikalaujama vykti geležinkeliu. Dabar nustatyta, jog tokiais atvejais susisiekimo priemonę parenka dalies vadas (str. 20). Šioje srityje įstatymo nustatyta dar tai, kad kai kareivis keliauja geležinkeliu **savo reikalais**, tai už III klasės bilietą moka tik 1/3 kainos (str. 22).

Pagaliau, įstatymo nustatyta dar ir tai, kad sužeistam ir susirgusiam kareiviui teikiama nemokamai **medicinos pagalba** ir kad miręs kareivis laidojamas valstybės lėšomis (str. str. 23 ir 24).

Savaime suprantama, kad šis įstatymas bus taikomas taip pat kariūnams, aspirantams, auklėtiniams, muzikantams ir pašauktiems karo pratimų atlikti draugams ir kariuomenės rezervo kareiviams, kas baigiamuosiuose nuostatuose ir pabrėžta (str. 33).

Įstatymas veikia nuo šių metų vasario mėn. 1 d. Taigi, grandiniams, tikrosios tarnybos puskarininkiams ir viršiloms jau nuo vasario mėnesio bus išmokėtos šio įstatymo nustatytos didesnės algos.

III.

Baigiant tenka pažymėti, jog naujai paskelbtas „Kareiviams aprūpinti įstatymas“ — tai dar ne viskas kareivių aprūpinimo srity. Jis, drauge su taisyklėmis, kurios, reikia manyti, netrukus bus paskelbtos, sudarys pagrindą, kuriuo remiantis krašto apsaugos ministerio bus nustatytos naujos arba įteisintos senos aprūpinimo normos.

R. B.

Todėl šiuo rašiniu ir noriu atkreipti puskarininkų dėmesį į minimus Ū-I straipsnius, ypač kad su jais susipažintų ir jie būtų vykdomi. Yra neleistina, kad liktinis puskarininkis, gaudamas nustatytą atlyginimą bei aprūpinimą, užimdamas kariuomenėje garbingą kareivių viršininkų vietą, būtų apsileidęs ir nemokėtų ar nesugebėtų tinkamą aukštumą išsilaikyti — savo pareigas sumaniai atlikti.

Liktinis puskarininkis, kaip ir kiekvienas viršininkas, ir doros atžvilgiu turi būti savo valdinių pavyzdys. Todėl ir turto tvarkymo srity į jokiais negražias kombinacijas jis neturi įsileisti: visuomet turi būti teisingas ir savo valdinį — kareivį užtarti. Nereikia žiūrėti į pareigas taip, jei manęs niekas negali įtarti ar susiekti, tai argi man rūpi, jei kitas ir būtų skriaudžiamas. Paimsim nors ir tokių pavyzdžių. Visi kareiviai turi milines. Menkesnės doros kareivis, pražudęs savo milinę, paima kito kareivio milinę ir atiduoda ją ūkvaizdžiui į sandėlį. Ūkvaizdis, nieko blogo nemanydamas, priima ir tąją milinę, be abejo, kitam išduoda. Pirmasis kareivis savo milinę suranda jau pas kitą kareivį, bet tasai jau yra teisėtas išduotos milinės savininkas — valdytojas, nes jis ją gavo iš ūkvaizdžio (iš sandėlio) ir pirmajam kareiviui, visai nekaltam, milinė žūna.

Kartais ir kvotos keliu sunku panašius dalykus išaiškinti, nes ūkvaizdžiai pasisako nebeatmeną iš kurio kareivio milinę į sandėlį priėmę. Be to, antrasis kareivis ir savo žymes užsideda ant gautos milinės (pirmojo kareivio žymes pašalindamas). Toji operacija padaro ma juo skubiau, jei toks milinės išgavimas blogos valios kareivių yra susitariamas iš anksto (vienas atiduoda, kitas išgauna) nuskriaudžiant niekuo nekaltą pirmąjį kareivį.

Bet ir minėtam blogumui išvengti yra nustatyta tvarka, būtent, Ū-I str. 2043 pasakyta: „Kad galima būtų vieno kareivio drabužius nuo kito atskirti, pirmilinių, mundurų ir k. viršutinių drabužių kairioje pusėje, pamušale, maždaug krūtinės plote, prisiuvamos baltos medžiagos juostelės, kuriose neblunkamais dažais parašoma kareivio pavardė ir jo asmens numeris ir t. t.“. O str. 2051 pasakyta: „Atiduodamą į sandėlį turtą pirma apžiūri skyrininkai. Jie patikrina ar atiduodamas turtas yra valstybinis ir ar jis nesugadintas. Turtas į sandėlį grąžinamas skyrininkams prižiūrėti. Priimdamas jį apžiūri ir ūkvaizdis“.

Iš šių str. matyti, kad kitas kareivis svetimą turtą negali atiduoti į sandėlį be savo skyrininko ir ūkvaizdžio apžiūrėjimo. Tuo svetimajam kareiviui ir užkertamas kelias svetimą turtą į sandėlį atiduoti. O jei vis dėlto tai pasitaikytų, tai visas atsakingumas už pirmojo kareivio turto žuvimą turi tekti skyrininkams ir ūkvaizdžiams.

Jei turtas būtų nesuženklintas, patys ūkvaizdžiai ir skyrininkai ar būrininkai turi tai patikrinti ir pasirūpinti, kad būtų suženklintas.

Dorybė, sąžiningumas, geras savo pareigų atlikimas puskarininkui suteiks ne tik kareivių, bet ir jo viršininkų tarpe aukštos pagarbos. O tik tokie mes puskarininkiai ir turime būti: kariuomenė nėra prieglaudų įstaiga, ypač tai turi būti gerai suprantama mums puskarininkiams.

Kad kareiviai valdišką turtą tinkamai užlaikytų ir prižiūrėtų, priemonių ir teisių tam reikalui tvarkyti mums, puskarininkiams, pakankamai.

Vitolis

Pašto karvelis – fotografas

Kai kam gal ir atrodo negalimu, bet taip yra. Dar gerokai prieš didįjį karą 1909 metais tarptautinėje fotografijos parodoje Dresdene (Vokietijoje) buvo pademonstruota ši naujenybė praktiškai. Čia norėčiau trumpai paaiškinti, kaip tai galima ir daroma.

Reikia pasakyti, kad, aplanai, žmonių nuomone, apkrauti įvairius paukščius koku nors svoriu prakti-

Pašto karvelis su fotografijos aparatu

koje ne tikrai įvertinama. Taip, pavyzdžiui, yra visiems gerai žinoma, kad mūsiškė varna gali nusinešti jauną kiškį, o erelis — net ir mažą kūdikį, bet kiekvienas, be abejo, bus nustebintas, kad pašto karvelis gali nunešti per gana didelį atstumą fotografijos aparatą. Aparato svoris 75 gramai, tai yra maždaug $\frac{1}{3}$ pašto karvelio svoris. Nors fotografija jau gana seniai išrasta, taip pat pašto karveliai jau šimtmečiais ryšiui vartojami, bet kažkodėl pritaikyti fotografijos aparatą pašto karveliui susirūpinta tik visai neseniai.

Pats apkrovimas pašto karveliui yra jau labai senas. Taip, kartais gydytojas pašto karveliu siųsdavo savo pacientui vaistų, prekybininkas — savo prekių mažus pavyzdžius. Žinoma, taip jau visai lengvai tai nėra pasiekama. Seni pašto karveliai šiam darbui visai netinka. Norint šiuo tokiu įdomiu sportu užsiimti, reikia būsimą karvelį — fotografą išsirinkti iš pačių geriausių ir stipriausių tėvų.

Tai pasiekama taip. Išsiritusiam iš kiaušinio jaunikliui, po 14—17 dienų, uždedama ant krūtinės specialiai aliuminijaus plokštelė su 4 siaurais dirželiais, kurių apatiniai galai iš gumuotos medžiagos, o viršutiniai — iš minkštos odos. Gumuotų dirželių galuose yra 2 tam tikros sagtelės, panašios kaip vyrų petnešose. Tokiu būdu galima karveliui augant, dirželiai reguliuoti. Uždėtą taip aliuminijaus plokštelę jauniklis ją visą savo amžių su savim nešiojasi. Kadangi plokštelė jam buvo uždėta visai jaunam, todėl jis vėliau mano, kad taip jau turi būti ir jo judesiuose jokios įtakos nesudaro.

Jaunikliui, vos pradėjus lauke skraidyti, prideda prie plokštelės fotografijos aparato medinis mode-

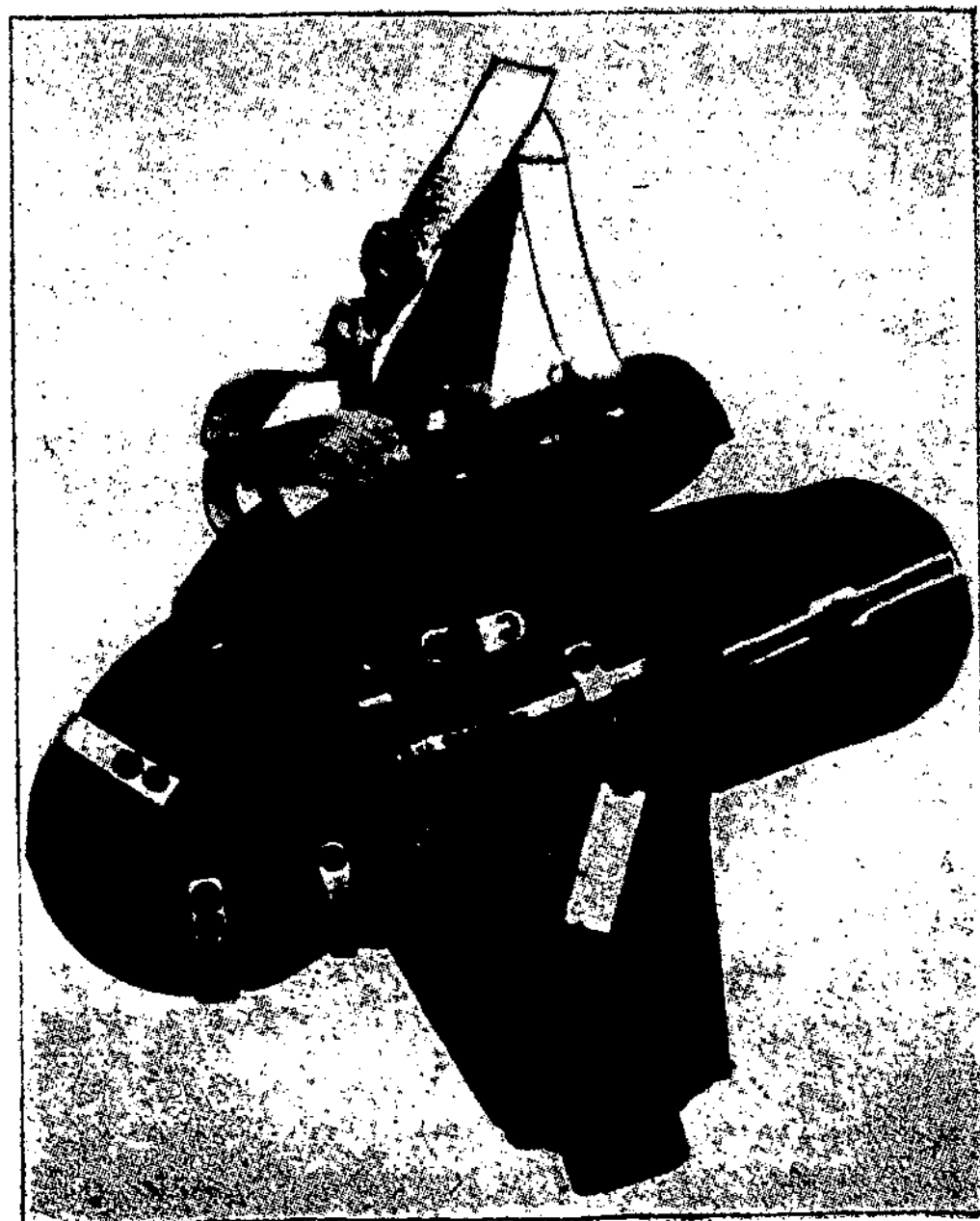
lis. Jis pritvirtinamas tam tikru prie plokštelės esančiu mygtuku. Medinis modelis taip sukonstruotas, kad pradžioje visas jo svoris tik 30 gramų, o vėliau palaipsniui jis didinamas iki 75 gramų.

Medinis modelis vartojamas todėl, kad: 1) tikras fotografijos aparatas gana brangiai kaštuoja, ir jis bandymų metų greit sugestų ir susidėvėtų ir 2) kad tikrojo fotografijos aparato svorio negalima nei didinti nei mažinti. Čia reikia dar pabrėžti, kad jauniklis su uždėtu modeliu turi būti atskirtas nuo kitų karvelių atskiroje gūžtoje, kad galėtų prie šio nepaprasto apkrovimo priprasti. Užtenka jis 2—3 dienas taip palaikyti, duodant jam gero lesalo ir vandens ir naktimis nuimti modelį, kad galėtų pailsėti. Apsipratęs karvelis su modeliu leidžiamas laukan.

Kai tik karvelis pajunta, kad jis su modeliu gali skristi, tuojau ir pakyla. Skirtumas skridime beveik nejaučiamas. Baigus karveliui skraidyti ir įėjus karvelynan, modelis tuojau nuimamas.

Reikia ypatingo dėmesio kreipti į tai, kad karvelis savo karvelyne rastų pakankamai gero lesalo ir tyro vandens. Išlėkimo ir įlėkimo anga turi būti ganėtinai didelė, kad karvelis su aparatu galėtų nekludomas išlėkti ir įlėkti. Kad karvelis galėtų lengviau pakilti į orą, iš lauko pusės angos turi būti įtaisyta nemaža iš smulkiai pinto metalinio sieto aikštelė. Tokiu būdu karvelis lengvai pakyla ir dar geriau nusileidžia, nes aikštelė supasi.

Fotografijos aparato veikimas kiek panašus į kišeninį laikrodį. Tokiu aparatu aprūpintas pašto karvelis gali lengvai perskristi didesnę atstumą. Prieš paleidžiant pašto karvelį, aparatas užvedamas ir jame įdedamos celulioido plokštelės (filmos). Tokiu būdu aparatas veikia automatiškai ir daro nuotraukas norimu, iš anksto nustatytu laiku. Jis pradeda veikti prispaudus tam tikra mygtuką ir paleidus pašto karvelį. Čia, žino-

Specialus fotografijos aparatas pašto karveliui

ma, reikia tiksliai apskaičiuoti laikas, kada aparatas turėtų pradėti daryti nuotraukas.

Žuvus pašto karveliui kelionėje ir radus jį, žmonės privalo aparatą ir karvelį grąžinti tikrajam savininkui. Prie aparato visuomet yra lentelė, kurioje įgraviruota savininko pavardė, vardas ir jo tikslus adresas. O savininkas privalo radėjui gerai atsilyginti.

Čia įdomu dar pabrėžti, kad skrendančiam pašto karveliui su fotografijos aparatu, plėšrieji paukščiai beveik nepavojingi. Tai aiškinama tuo, kad aparato dalys nikeliuotos ir blizga; be to dar aparato padėtis, nes jis dengia kaip tik visą karvelio krūtinę, o plėšrieji paukščiai kaip tik į krūtinę dažniausiai ir taikosi.

Su didžiausiu nekantrumu toks pašto karvelis su fotografijos aparatu yra jo savininko laukiamas. Įdomu: kokių nuotraukų jis man atneša?

Kaip matome, tai yra beveik kiekvienam kiek pasiturinčiam pašto karvelių laikytojų įvykdoma, o nauja, ypatingai karišku atžvilgiu, neapsakomai didelė. Todėl beveik visos didelės valstybės, kaip: Prancūzija, Austro-Vengrija, Vokietija ir kitos per didįjį karą sėkmingai šiuo išradimu naudojosi. Manau, kad ir būsimajame kare juo naudosis.

Ats. viršila Olechnavičius

Foto nuotrauka, kuri gauta pašto karveliui skrendant

Komandiravimo tarnyba

Kariams per savo tarnybos laiką tenka išvažinėti daug miestų ir miestelių, k. t. atvykstančių naujokų pasitikti, evakuoti sergančius, vykti į teismus ir t. t. Ta tema noriu plačiau paliesti komandiruotų būseną, darbą ir pragyvenimą.

Komandiravime, be karininkų, daugiausia tenka išbūti likt. puskarininkiams. Vieni iš jų vyksta parsivežti iš kariuomenės centr. sandėlių rūbų, kiti ginklų, tretį knygų ir t. t. Bet drąsiai galiu pasakyti, kad rekordą paima ir už vis daugiausia tenka išbūti komandiravime sanitarijos puskarininkiams, kuriems priseina lydėti sergančius kareivius į karo ligoninę, reikalauti vaistų, parsivežti įvairių tyrimų (pavyzdž., 1934 m. man teko komandiravime išbūti per 40 parų). Be to, kiekvieno pulko štabas dar apkrauna įvairiais reikalavimais į įvairias įstaigas, k. t. kariuomenės štabą, spaudos ir šviet. skyrių, sanitarijos v-bą, kariuomenės intendantūrą, įvairius sandėlius ir t. t.

Tokio puskarininkio komandiravimo būseną yra keblė ir sunki. O ypač dar sunkiau tiems, kurie vyksta į Kauną iš tolimesnių provincijos kampų, k. t. Klaipėdos, Tauragės, Šiaulių, Panevėžio, Alytaus ir t. t.

Nuvykęs apie 10—11 val. į Kauną, jis pirmiausia turi atlikti pagrindinius reikalavimus, vėliau įsiregistruoti. Komendantūroje pirmas klausimas, kur apsigyvensi? Čia gauni kritiškiausią klausimą, į kurį atsakyti negali.

Nuvykęs į pulką bastykis po kareivines, ieškok budinčio karininko ir greičiausiai nieko nepesęs turėsi ieškoti nakvynės viešbutyje apie 24—1 val. Gal viešbutyje ir ne taip blogai būtų, bet nuo vienos dienos komandiravimo pinigų pusryčiams, pietums ir vakarienei atliks tik 50—60 centų. O kur dar visos susisiekimo priemonės traukinėliu, autobusu ir t. t., nes kitą kartą įvairiais kroviniais apsikrauni ir savo jėga vos gali panešti tik kelis žingsnius. Atgabenęs prie geležinkelio stoties neturi kur palikti, nes dar reikia vykti į kitas įstaigas. Gal kas išsirtų, kad tokiu atveju geriausiai būtų apsistoti pas giminaičius ar pa-

žįstamus. Tokių prieglaudų ir nakvynių aš vengiu, tą patį patarčiau ir kitiems. Kodėl? O todėl, kad giminaičiai ir pažįstamieji negyvena arti stoties ir antra, jei vyksti pas pažįstamus, tai turi būti pasirengęs, kaip prie egzaminų. Tuo — kas gero? Kokiais reikalais atvykai? Turi šį tą atsakyti. Pasakysi — su ligoniais, tai tuoj visa eilė klausimų — kiek atvežei? Kitas — kuo jie serga? Trečias — ar pasveiks? ir t. t. Tik spėk atsakinėti, o iš kur gali žinoti, kad tasai mūsų gerasis draugas tą pačią litanią neišgiedos kitam, kitas trečiam ir t. t. Čia jau nenoromis išduodi tai, kas piliečiui nereikalinga žinoti. Tas pats, manau, yra vykstantiems ir kitais reikalais, pavyzdž., ginklininkams, mundiravimo parvežti ir t. t.

Kad galėtų išvengti tų visų keblumų, pakaktų tik vieno kito mūsų vadovybės įsakymo ir ši spraga jau būtų užkišta. Pavyzdž., karo ligoninės viršininkas, susitaręs su sanitarijos v-bos v-ku, galėtų karo ligoninės būstinėse surasti vieną atskirą kambarėlį su 2—3 švariai paklotomis lovomis, kuris būtų skirtas vien tik atvykstantiems iš provincijos sanitarijos tarnybos reikalais. Taip padarius būtų gan patogų, gera, ekonomišką ir čia komandiruotasis atliks laiku savo reikalus, ramiai pasilsės ir išvengs nemalonumų. Kitą dieną savo visus krovinius ir raštus saugiai pasidės, niekas jų nežiūrinės, niekas neklausinės ir tikėdamasis, kad viską ras tvarkoje, ramiai galės eiti atlikti kitus reikalus. O pristatyti į stotį jau būtų gana arti ir ką nors sunkesnio nugabenti galėtų paimti talkos kelis kareivius. Tą patį, manau, galėtų padaryti su ginklininkais ir mundiravimo parsivežti atvykusiais. Tokį kambarėlį reikėtų surasti šančiuose.

Antras ir gana svarbus dalykas, kad komandiruotiesiems už visus valdiškų daiktų pervežimus traukinėliu ir autobusu būtų apmokama bilieto kaina. O tai susekti ir padaryti gana lengva, nes viršininkas žinos, į kurią įstaigą turėjai nuvykti, ir nuo tų vietų pristatyti bilietai turi būti apmokami nors iš ekonominių sumų.

Vyr. san. pusk. M. Grinius

Mes pradedame žygi

Karas!...

Kas, kur, kodėl, už ką — ėmė klausinėti senos moterys. Tik drąsių karių širdys suplasnojo džiaugsmu, išgirdusios seniai laukiamą karo trimitų garsą.

Karas!...

Mėlyno dangaus krauju dažyti pakraščiai ėmė švytėti liepsnomis. Patrankų duslus kriošimas aidų aidais plaukė žemės rutuliu, mėgindamas persokti erdves, kad pasiektų Marsą ir kitus saulės draugus...

— Gyviau rengtis! — plienu skambėjo kuopos vado įsakymas.

Bet raginti nereikėjo. Pašėlusiu tempu virė kazematai. Kuprinės, katiliukai, šalmai, dujokaukės... žaibo greitumu prilipo prie savo šeiminių.

— Kuopa, kuopoj rikiuok!

Išsitempė krūtinės, degdamos karščiu. Stipriai apsikabino pirštai šautuvus. Stipriau negu mylimoji į karą išvykstančio kaklą.

— Lygiuok!

Žalsvi šalmai sujudėjo, o iš po jų šalmų žėrėjo akys. Akys ir veidai tų vyrų, kuriems dalužė lėmė patiems pirmiesiems eiti į žygį, kurio laukia sesės, broliai ir senos motinos tamsiam kampe sukniubusios, kad ašarotomis akimis ir pasrūvusia širdim išmelstų iš Aukščiausiojo pergalę savo narsuoliui sūnui.

— Ramiai!

— Viršininkams patikrinti savo dalinius: žmones ir aprangą. Vykdyt!

Būrių vadai, būrininkai ir skyrininkai patikrino savo žmones. Visi. Šarvavimas tvarkoje. Šoviniai išdalyti...

— Pirmas būrys patikrintas...

— Antras — patikrintas...

— Trečias — patikrintas...

Kuopą perbėgo tylos sekundė. Kapitono lūpose sustingo nepasakytas žodis. Aštriu žvilgsniu jis permetė kareivių veidus ir suprato, kad nėra reikalo nei drąsinti jų, nei mokyti. Į jokių užsiėmimų eidama kuopa nebūdavo tokia ryžtinga ir narsi, kaip šiandien.

Priešlėktuvinės apsaugos sekykloj

Rukšnaičio foto

Didingai, lyg nepalaužiami ažuolai, aukštai atmestomis galvomis stovėjo petys į petį žalsvų vyrų dvi tiesios eilės, lanksčios, vieningos grupių kautynėse, o nemažiau patikimos ir individualinėse. Nuo pat aukščiausiojo Šarūno iki paties mažiausiojo Graičiūno kiekvienas prieš vyrų trejetą eitų švilpdamas, nors ne vienas, bet tūkstančiai mirties pavojų grestų jiems.

Kas galėtų drįsti nepatikėti kuopos vado mintims, savo akimis pamatęs eilinį Šarūną!

— Tai velnias, ne kareivis! — sušuktų jo priešų būrys, pamatęs kokių miklumu, rizika, gudrumu ir drąsa kaunasi tasai milžinas, ar tai kuopos ar grandies sudėty — vis tiek.

Šarūnas.

Gal tai atgijusi karšta ano narsuolio kunigaikščio, kurs į plačiausių stepių gilumas veddavo pulką ištikimų raitelių. Mirtis nebuvo jam baisi. Aštrus jo plieno kardas geriau jį saugojo negu tūkstančiai maldų. Saugojo jį, o neklusniesiems nešė staigią, nelauktą pražūtį. Šėtono ir velnio vaiku vadino jį keikdami nedraugai, tardamiesi tarp savęs, kaip suvaldyti tą nedorėlį, bet vos tik išgirdę Šarūno žirgo kojų trepsėjimą — bailiai sprukdavo nedrįsdami stoti kovon, nors dešimteriopai buvo gausingesni. Ach, kaip smagiai lėkdavo juodbėriai, vaikydamiesi tuos patamsių drąsuolius, iš pasalų teriojančius mylimą tėviškę — kai kunigaikščio nebūdavo namie. Ir juokėsi, kvatojosi didysis kariaga po savo kojų suklupdęs pasigailėjimo maldaujančius priešus.

Nūdien visiškai panašus Šarūnas stovi eilinio mūdikio didingumu žėrinčios kuopos dešiniame sparne. Nėra nieko nepaprasto jo išvaizdoje. Stovi, kaip ir kiti, rankoje suspaudęs šautuvą, pilna kautynių apranga. Šalmu pridengta jo galva taip pat niekuo iš kitų neišsiskiria. Krintančių šešėlių susikirtimuose veidas atrodo panašus į patrankos liemenį. Dantys tvirtai sukąsti, lūpos suspaustos, akyse matyti žaibai. Platūs pečiai, tvirta krūtinė ir lieminingas stuomuo į čia pat stovintį kuopos vadą byloja be žodžių, kad šitokie vyrai sugriautų patį pragarą. Laisvoje padangėje spėjo išaugti ne vienas, o šimtai — tūkstančiai Šarūnų...

Sustingo neištartas žodis kapitono lūpose ir šventos tylos susikaupimo sekundė nuskendo amžinybėn.

— Karas!...

— Mirt ar laimėt einame.

— Krauju tegul patvinsta upės — prieš mus naujos Žalgirio kautynės.

— Kol dar gyva tauta — svetimai pėdai čia nėra vietos.

— Taip: triumfuodami grįšime nešdami pergalę, atkeršiję priešams už visas skriaudas.

Tai buvo tarytum priesaika be žodžių. Šventa. Kiekvieno ir visų laisvu noru tariama.

— Kuopa, dešinė! — komandavo kapitonas.

— Paskui mane.

Greta po gretosėjo pro duris paskui vadą, palikdamos kazematus. Kada eilinis Graičiūnas dirstelėjo atgal — kuopoje teliko budėtojas, pavydžiu žvilgsniu lydis išeinančius.

J. Noreika

Laiškas iš pilkųjų kazematų

Rudenį, kai Kantautų Antanui reikėjo eiti į kariuomenę, tai namiškiai ir artimieji draugai labai liūdnai jam aiškino ateities perspektyvas. Mat, jį priėmė į 2 ulonų L. D. K. Birutės pulką.

— Prapulsi ten, — verkė išleisdama sūnų motina — taip toli, toli... nei aš ateisiu, nei tavęs pamatysiu... Taip baisu su tais arkliais...

Mūsų ulonai

Laikas bėgo. Nudžiūvo motinos ašaros. Į samanotąją trobelę atklydo laiškas. Tikras, sūnaus ranka rašytas laiškas.

„Brangūs namiškiai!

Rašau jums kelis žodžius iš pilkųjų kazematų, kuriuose gyvenu, kuriuose, be manęs, dar šimtai tokių gyvena ir visi mes turime tik vieną sielą. Linksmą, energingą ulono sielą.

Jūs nemanykit, kad man čia vargas — ne. Aš jums parašysiu paprasčiausią ulono gyvenimo dieną.

Pro miegus išgirstu skambų eskadrono budėtojo balsą: — Eskadrone, kelk į ruošą! — ir tie žodžiai, lyg spyruoklė, išmeta visus iš lovų. Akimirksny mes apsirengę, lovos sutaisytos ir rikiuotėje einam į arklides prie savo žirgų.

— Sveika „Karalienė“! — pasveikinu įėjęs savo favoritę (mano kumelaitė nepaprasta — „Karalienė“).

Išsivedę žirgus laukan, rūpestingi juos apžiūriname, apvalome, pagirdome ir pašeriamo. Smagu žiūrėti, kaip mano „Karalienė“ kramto avižas! Glostau jos gražų sprandą:

— Ak, tu mane šiandie nešiosi po smėlėtąją aikštę, kaip viesulas... — džiaugiuosi.

Pusryčiai. Po pusryčių jojimas. Tai maloniausios valandos.

Iš pulko rajono viena po kitos išlenda eskadronų voros į savo pamėgtąją aikštę. Čia tikrai nuotaikingas gyvenimas! Čia tik komandų kanonada:

— Risčia, marš!

— Jojyklos šuoliu — marš!

— Žingsniu!

— Kardus — kovai! — ir taip per visą jojimo laiką. Dar kada aikštėj pakyla vėjas — neša smėlį — mes jaučiamės kaip Sacharaj...

Apie 10 val. parjojam atgal ir pradedam pagrindinę, pietinę ruošą, po kurios seka pietūs, po pietų

poilsis, — o vėliau ar statutų pamokos, ar rikiuotės pratimai — arba užsiėmimai gimnastikų salėje.

Taip nejučiomis ateina vakaras ir apie 6 val. einame į vakarinę ruošą prie žirgų. Po vakarinės ruošos vaikščiojame pusvalandį su dainomis po pulko rajoną.

Čia eina visi pulko eskadronai ir kiekvienas kito-kią dainą dainuoja

„...balnokim, broliai, žirgus, —
reiks karan joti...“

dainuojame mes. O antro eskadrono ulonai:

„...Už Raseinių ant Dubysos
šviesi saulė teka...“

traukia, o kiti vėl kitas dainas.

Skamba dainų tonai po pulko rajoną ir nubanguoja per šilus, per Nemuno klonius į tolimuosius Dainavos laukus... O pulko rajonas toks gražus; pušys balta šarma pražydusios, kaip nuotakos stovi susižavėjusios ir pasiilgusios... Stovi ir klauso. Visur balta, gražu ir aš jaučiuosi, kaip pasakų mieste...

— Baigt, dainą! — būrininko komanda —

— Į kareivines bėgte — marš!

Parbėgę susitvarkome, pavalgome vakarienę — apsižiūrime savo rūbus, ginklus, pentinus, šarvus. Viskas švaru, viskas blizga. O paskui jūs manot, kad kaip ir čia kaimo vyrai neturi ką veikti vakarais, tai ir mes neturime darbo.

Vieni žaidžia šachmatais, kiti skaito laikraščius, kiti kur kazemato kampe dainuoja... Kai viskas pabosta, einame į eskadrono salę — ten yra armonika — ir klykia muzikanto rankose:

— Ta-ta-ta-ta — tid-ra-ta-ta! — o mes šokame, kad net dreba kazematų grindys! Nereikia nė merguželių!

Ir išgirstame rajone liūdnąjį:

— Trū-trū-trū! — ir eskadrono budėtojo komandą:

— Pasirengt patikrinimui!

Po patikrinimo tik vienas užsiėmimas — miegoti, kad rytą atsikeltume vėl linksmi ir judrūs.

Tokia ulono diena. Paprasta diena.

O kai parašysiu apie mūsų visokias pramogas, apie nuostabius eskadrono žygius po Dainavos kraštus, tai tikiu, kad ir Kauno Viktoras ir Bajorų Juozas kramtysis pirštus ir pavydės, kad jie nepateko į ulonų pulką!

Viso gero! Jūsų Antanas“.

A. Bandza

Puola priešą

Kultūrinių pramogų reikalu

Kasdien stebint didžiulės kariškos šeimos gyvenimą, tenka susidurti su naujais reikalavimais ir prievolėmis, kurias uždeda gyvenimas. Viršininkams ir valdiniam sudaro daug rūpesčių beieškant priemonių ir būdų kariuomenės dienoms pajvairinti. Sportas, dainos, vaidybos menas kasdien plečiasi ir auga. Beveik kiekviena kariuomenės dalis turi kino aparatų, gražiai įrengtas sales, todėl atliekamą nuo tarnybos laiką galima maloniai praleisti. Tačiau šokiai ir kinas jau nebepatenkina kario dvasios. Jis trokšta ko nors naujesnio, kilnesnio, ugdančio jo sielą ir talentą.

Šiame straipsnyje norėčiau iškelti naujesnių praktiškų pasiūlymų, kurie, manau, susilauks pritarimo tiek pačios karo vadovybės, tiek karių. Mano manymu, būtų graži pramoga, jei pulke esančių, daugiau apsišvietusių karių būrelis, susitaręs su švietimo vadovu, retkarčiais surengtų literatūrinius pulko teismus. Vietoje „Kario“ puslapiuose save kaltinę ir gynę, visa tai galėtume atlikti inscenizuotu teismu. Argi tai nebūtų įdomu, ar nesuteiktų plačiai kariškai šeimai gražios kultūrinės pramogos. Kai kas gal pasakys, kad mažiau išsilavinusiems kariams tokie literatūros teismai bus nesuprantami, atrodys juokingi. Ne! Galima gvildinti tokius klausimus, kurie visiems prieinami. Pavyzdžiui, „patraukti atsakomybėn“ patį karį. Teismo prokuroras surašytų kaltinamąjį aktą, pav.: 4 p. L. K. Mindaugo pulko literatūros teismas traukia atsakomybėn Lietuvos karį už šiuos nusikaltimus: a) simuliavimą, b) negerbimą kario vardo, c) tinkamai neatlikimą skirtų pareigų ir t. t.

Gynėjai ir kaltintojai išgvildentų visas kario dorybes, iškeltų smulkiausias ydeles ir suteiktų progos pulko kariams pamatyti save tikroje faktų šviesoje. Svarbiausia, tokie literatūros teismai turėtų gana didelės auklėjamos reikšmės, duotų progos kariams pareikšti iškalbingumo meną, kartu, būtų ir maloni kultūrinė pramoga. Ypatingai žiemą, kada yra daugiau atliekamo laiko, nėra kur eiti. To darbo turėtų imtis būtinos tarnybos kariai inteligentai. Žinoma, turėtų padėti ir pulko vadovybė, tačiau didžiausias darbas tektų intelligentui kariui.

Antra, ko reiktų imtis, — neleisti merdėti kariuomenėje esantiems talentams. Kiek pulke yra tokių, kurie nebloggeriai ir plunksną valdo, kiti turi muzikalių gabumų, tretieji dailės, tačiau, kada visa tai yra parei, niekas nejaučia pareigos sutelkti tas meniškąs pajėgas — viskas taip ir slenka. Viršininkai mažai turturi laiko, jiems yra šimtai kitų rūpesčių. Čia būtinos tarnybos daugiau prasilavinę kariai turėtų ateiti į pagelbą. Kaip būtų gražu, jei pulke susidarytų literatūrų būrelis. Literatūros darbe prityręs karys visus tuos, kurie šiam darbui yra atsidavę, pamokyti, patarti jiems. Juk ir menkesnio išsilavinimo karių tarpe daug yra tokių, kurie vienoje ar kitoje meno šakoje turi gan didelių gabumų. Reikia tik juos išplėsti, padėti tiems gabumams tarpti, augti. Mūsų gražiosios liaudies dainelės, išpūdingosios vestuvių apeigos, tyliosios raudos, ne mokslininkų, ne garsiųjų poetų sukurto, bet žaliąjo kaimo lietuvių širdies padiktuotos. Ne veltui svetimtaučiai Lietuvą vadina dainių ir poetų šalimi. Parodykime, kad mes esame verti to vardo. Suorganizuokime kariuomenėje gausingus literatūrų būrelius, leiskime laikraštukus, renkime literatūrinius

vakarų. Pradžiugs tada ir pulkų vadovybės ir kitos dalys tuoj ims lenktyniauti.

Minimas darbas nesunkus, tik turime išdildyti vieną ydą: reikia nustoti kariuomenėje jaustis laikinu svečiu, mesti mintį, jog už pusantų metų apleisime karišką šeimą. Lig paskutinės dienos dirbkime tąja mintimi, lyg visą amžių tarnautumėm kariuomenėje. Tik taip dirbdamas kiekvienas galės pasakyti, jog savo pareigą šventai atliko.

Jei kai kam atrodytų, kad šiame straipsnyje ne viskas pasakyta, kai kas praleista — prašyčiau šiuo reikalu plačiau išsistarti.

Manau, kad iškelti mintis bus suprata. Reikia laukti, kad netrukus „Karyje“ skaitysime žinią, jog mindaugininkai, algirdininkai bei vytenininkai ir t. t. literatūriniame pulko teisme puikiausiai parodė savo iškalbingumo meną.

VI. Burkauskas

Daugiau susidomėkime šachmatais

Paskiausiai šachmatų žaidimu vis daugiau pradėta domėtis ir pas mus. Seniau jais tik karaliai ir didikai težaisdavo. Pamažu jis persidavė į platesnes sfėras ir jau šiandien šachmatų lenta neretai sutinkama ne tik pas inteligentą, bet ir pas labiau apsišvietusį kaimo jaunuolį bei miestelėną. Užsieny šachmatų žaidimas labai plačiai paplitęs: yra įsteigtos sąjungos ir atskiri klubai, kuriuos net tų kraštų valdžia šelpia. Pavyzdžiui, Ispanijoje norima šachmatų įvesti į karėvines ir mokyklas. Pas mus Lietuvoje irgi yra šachmatistų sąjunga, kuri stengiasi šį žaidimą populiaryinti. Geriausiais žaidėjais dabar laikomi rusai, nes pas juos šachmatai turi didelį pasisekimą.

Šachmatai yra naudingi, nes lavina smegenis, orientaciją ir atmintį, žaidimo metu priešingos pusės stengiasi kuo tiksliausiai apskaičiuoti pirmynėjimus ir juos gerai atsiminti. Norint paskelbti priešininkui galutiną „šachmat“, stengiamasi daryti įvairiausių kombinacijų ir rezultate laimi tas, kuris sugebėjo geriau išnaudoti susidariusią būseną ir pritaikyti lemiamusėjimus.

Kariai, mūsų uždaviniai turi panašumo į dviejų šachmatininkų kovą. Mes turime mokėti, reikiant, savo priešui suduoti lemiamą smūgį. Tai atsiekti turime būti išsilavinę, patvarūs ir užsigrūdinę. Šachmatai ir yra viena iš tų priemonių protui lavinti. Porikiuotės, statutų ir kitų kariškų pamokų, atliekamo laiko valandėlę turėdami, užuot kartais negražius anekdotus pasakoti, imkimės šachmatų lentos ir kombinuokime koku būdu nugalėti priešininką. Iš to turėsime dvigubą naudą: vieną, išmoksime įdomų žaidimą ir grįžę į namus galėsime išmokyti savo brolius bei draugus, antra — padarysime sveiką protinę mankštą.

Dalyse, kur šachmatų nėra, prašykime vadų, kad jais pasirūpintų. Blogiausia atveju, figūras galima ir pačiam pasidaryti peiliu, kaip tai daro moksleiviai. Lenta tokia pat, kaip gerai mums visiems žinomų šaškių, tik iš galų turi raides, o iš šonų skaitmenis. Šachmatais žaisti gali kiekvienas. Čia nereikia mokslo, kaip daugelis mano, kad tik mokyti žmonės gali šachmatais žaisti. Mokačių šachmatais žaisti yra kiekviename kuopoje.

Jaun. pusk. Paketuras

Teismo salė, kur teisiami Klaipėdos krašto išdavikai: kairė — teismas, dešinė — teisiųjų eilės

Valstybės išdavimo byla

Pereitą savaitę Lietuvos kariuomenės teisme valstybės išdavimo byloje dėl dokumentų, ginklų ir kitos įrodomosios medžiagos savo nuomonę pareiškė ekspertai. Visais padarytų ekspertų klausimais visi ekspertai pareiškė visiškai vienodą ir kategorišką nuomonę. Dėl to ir nė vienas gynėjų dėl ekspertų nepareiškė jokio abejojimo.

Ekspertai mjr. Reichertas ir kpt. Drongis pareiškė taip pat vieningą nuomonę, kad Sovogo Klaipėdos smogiamojo būrio 1933 m. rugsėjo mėn. 27 d. darytieji manevrai į Kretingalės — Bajorų apylinkes buvo tikrai kariško pobūdžio. Ginklų ekspertai — ginklavimo valdybos mjr. Banys ir kpt. Stasaitis tiksliai nustatė, kad konfiskuotųjų ginklų didesnė dalis visiškai tinka kariams apginkluoti, o apsigynimui vartoti tinka beveik visi ginklai. Gynėjams ir patiems teisiamesiems pageidaujant, buvo paimti iš dėžių ir pademonstruoti kai kurių teisiųjų ginklai.

Teismo salėje yra 10 didelių sukonfiskuotųjų ginklų dėžių. Tai kariški šautuvai, durtuvai, keli šimtai pistoletų, nemaža šautuvų, perdirbtų iš medžioklinių į kariškus, keliolika bombų ir net minų. Kariškas šautuvas, iš kurio teisiamasis Ernst Wallat šovė į W. Lopsą, ekspertų rastas visiškai tinkamu ir šiais laikais vartoti kariuomenėje. Padaręs pertrauką, teismas, prokurorai ir gynėjai smulkmeniškai apžiūrėjo visus konfiskuotus ginklus, apie kuriuos smulkių paaiškinimų

davė ginklų ekspertai. Prieš konfiskavimą šie ginklai priklausė ne tik eiliniams Sovogo nariams, bet aukštesniems vadams, vet. dr. Neumanui, iš kurio buvo paimti du kariški šautuvai ir du durklai. Teismo salėje esantieji ginklai, tai tik dalis tos municijos, kurią turėjo abi priešvalstybinės partijos. Ne visi ginklai iš Sovogo narių buvo atimti. Gi anksčiau atimtieji atiduoti į Kauno artilerijos sandėlį. Apžiūrint ginklus, kiekvienam susidaro vaizdas, prie kokio biau-raus valstybės išdavimo ir kraujo praliejimo rengėsi neumannininkai ir sassininkai. Susidaro nuomonė, kad visų teisiųjų pasiaiškinimai, kad, esą, niekas ginkluotam sukilimui nesirengė, yra tik mėginimas išsisukinėti ir akių dūmimas.

Kovo 7 d. kariuomenės teismo prokuroras gen. ltn. Vimeris savo kaltinamąja kalba pradėjo šalių ginčus. Pasi-remdamas daugybe dokumentų ir liudytojų parodymais, gen. ltn. Vimeris apibrėžė pilną vaizdą, kaip buvo siekta Klaipėdos kraštą atplėšti nuo Lietuvos ir jį prijungti prie Vokietijos. Jau 1924 metais kariuomenės teismui taip pat teko nagrinėti viena byla dėl rengto sukilimo Klaipėdos krašte. Bet dabar yra daug platesnio masto sąmokslas. Patys sąmokslininkai gerai suprato ką darą. Dar 1931 metais vienas teisiamasis rašė Rytprūsių nacionalsocialistų partijai laišką, kuriame dėl Klaipėdos krašto priešvalstybinių partijų veikimo pasisakoma, kad, jeigu bus ta kryptimi toliau veikama, tai tikrai visi slaptojo veikimo nariai atsidsursią prieš Lie-

Klaipėdos išdavimo byloje daiktiniai įrodymai — kelios dėžės visokių dokumentų ir ginklų. Neseniai tos dėžės buvo atidarytos, ir ekspertų peržiūrėti visi nusikaltimo įrodymai. Kairė — matome teismo salę atidarytas dėžes, o dešinė — teismo ir ekspertų tikrinimą.

V. Brazaičio foto

tuvos karo teismą. Toliau, gen. ltn. Vimeris plačiai apibrėžė būseną Klaipėdos krašte prieš nacionalsocialistų įsigalėjimą Vokietijoje ir po to. Dėl Klaipėdos krašto atplėšimo Vokietijos nacionalsocialistų vadai yra pareiškę, kad reikia organizuoti ginkluotą sukilimą pačiame krašte ir, jam prasidėjus, suteikti pagalbą per sieną iš Vokietijos. Gen. ltn. Vimeris plačiai apibrėžė Sassó ir Neumanno partijų sudėtį bei dvasią, įrodydamas, kad abi partijos buvo tikrai nacionalsocialistinės. Taip pat neabejotinai įrodyta, kad šios partijos turėjo jaunimo smogiamuosius būrius. Tie būriai darė kariškus pratimus, o Sassas net turėjo ir slaptą šnipinėjimo skyrių. Gen. ltn. Vimeris sako, kad pas abiejų partijų narius rastų ginklų būtų užtekę sukilimui pradėti, kol ateitų pagalba iš anapus Nemuno. Baigdamas kaltinimo kalbą, gen. ltn. Vimeris paprašė teismą Sassą ir jo adjutantą Roppą nubausti po 12 metų sunkių darbų kalėjimo, visus teisiamuosius sassininkus, apskričių vadus, ir smogiamųjų būrių vadus — po 10 metų, o visus kitus teisiamuosius sassininkus ir smogiamųjų dalių narius nemažiau, kaip po 6 metus s. d. kalėjimo.

Kovo 8 d. plačią kaltinimo kalbą pasakė prokuroras Monstavičius. Jis pareiškė, kad Neumannas tikrai buvo Klaipėdos krašto vadas. Jam nusilenkė net Šreiberio direktorija, krašto seimelis, autonominė policija ir apie 60% valdininkų. Jo žinioje atsidūrė vokiškieji bankai Klaipėdoje, gyvulių eksporto kontingentai, vokiškoji Klaipėdos ir šilutės spauda, krašto mokyklos, vokiškosios sporto organizacijos ir visos kitos krašto gyvenimo sritys. Prokuroras Monstavičius išvardijo visą eilę liudytojų iš įvairių krašto vietų, įvairių visuomenės sluoksnių, kurie sako vieną ir tą patį:

kol nepolitikavo Neumannas, tol krašte buvo ramu; Neumannui tapus neribotu krašto vadu, visur prasidėjo ekscesai, kariškas jaunimo mokymas, lietuviams pasidarė nebeįmanomas gyvenimas. Prasidėjo grasinimai atskiriems gyventojams, lietuviškų organizacijų nariams, net valdžios atstovams. Prasidėjo teroras prieš mūsų šaulius. 1933 metų vasarą Neumannas visą Klaipėdos kraštą buvo pavertęs ištisu mitingu, pačiu darbymečiu atitraukdamas žmones nuo darbo. Toliau, prok. Monstavičius plačiau apsistojo ties Neumanno partijos smogiamaisiais būriais ir jų veikimu. Neumannas turėjo apie 6000 klusnių narių, 4 apskričių vadus, 80 grupių vadų ir apie 800 žemesnių vadų. Jesučio nužudymo kaltininkai taip pat neabejotinai įrodyti bei nustatyti. Prokuroras Monstavičius, baigdamas savo, apie pusšėtos valandos užtrukusią kalbą, paprašė teismą paspausti tą mygtuką kaltinamiesiems, kurio Neumannas nespėjo paspausti prieš Lietuvą. Prok. Monstavičius pasiūlė: Neumanną, jo padėjėją Bertuleitį ir visus Sovogo apskričių vadus nubausti po 15 metų sunkių darbų kalėjimo; visus teisiamuosius Sovogo grupių vadus — po 12 metų, o visus kitus teisiamuosius neumannininkus po 8 metus s. d. kalėjimo; Jesučio žudikus nubausti mirties bausme sušaudant, teroristus Valatus — sunkių darbų kalėjimu ligi gyvos galvos. Be to, prokuroras Monstavičius pasiūlė konfiskuoti visų sunkių darbų kalėjimu nubaustųjų turtą.

Po prokurorų kalbėjo civiliniai ieškovai adv. M. Slezevičius ir Z. Toliušis. Dar šią savaitę prasidės gynimo advokatų kalbos, o po to paskutinįjį žodį pasakys patys teisiamieji.

- J. -

Lenkų kariuomenės viršininkų atsilankymo Estijoje proga

Estų karo žurnalas „Sõdur“ savo 9 Nr. (1935. III. 2) toliau antrašte deda straipsnį apie atsilankymą lenkų vyriausio štabo viršininko gen. Gąsiorovskio. Po estiško sveikinimo yra įdėtas „Polska Zbrojna“ straipsnis, kuris nušviečia lenkų pažiūras į Baltiją. „Sõdur“ jokių aiškinimų neduoda, tiksliai turime pažymėti, kad kai kurios lenkų verstinio straipsnio dalys yra išmestos. Tai matyti, kad ne vienokios yra pažiūros, kur liečiama Lietuva. Yra išmesta toks sakinyš „Mažavertis lietuviškas girgždesys negali sugadinti tos bendros harmonijos“, kitą tekstą duodame pagal estišką ir lenkišką vertimą.

„Šiomis dienomis atvyko Estijon lenkų kariuomenės vyriausio štabo viršininkas gen. Gąsiorowski, kad aplankyti mūsų kariuomenės aukštuosius viršininkus, o taip pat, kad susipažintų su mūsų valstybės kariuomenės organizacija ir karo vyresnybe.

Drauge su gen. Gąsiorowskiu atvyko į Estiją lenkų vyriausio štabo II skyriaus viršininkas plk. English, mjr: Axentowicz, adjutantas kpt. (rozm.) Horoch ir lenkų karo attaché plk. Liebich. Taline prie delegacijos prisijungė dar kpt. Radomskis. Jau anksčiau estų ir lenkų tautos buvo užgrūdytos Nepriklausomybės laimėjimais ir visados buvo jaučiama didelė simpatija savo tarpe. Taip pat ir dabar nebuvo jokios priežasties, kas tą harmoniją ardytų; priešingai — Baltijos valstybių vienybės idėja dar labiau padeda suartinti ir sustiprinti abipusius santykius. Mes turime didelį džiaugsmą, kad laisvos Estijos žemėje galime priimti ir sveikinti didelės lenkų kariuomenės aukštus viršininkus ir brangius svečius“.

Toliau dedame vertimą iš lenkų karo laikraščio „Polska Zbrojna“ (1935. II. 23): „Jau šiandien pasaulyje niekam, o tuo labiau mums, nėra abejonės, kad Lenkija yra baltiškas kraštas. Esame surišti su mūsų jūra amžina tradicija ir labai gyvybiniais ūkiško ir politinio pobūdžio interesais. Gdynė, neatsižvelgiant į šelstančią krizę, labai auga, be to, pabrėžtinai mūsų abiejų uostų pasisekimas ūkiškai — prekybiškame valstybės balanse geriausiai liudija, kas yra jūra Rzeczypospolitai. Politinė Baltijos reikšmė pareina tiesiog nuo jos vaidmens mūsų ūkio gyvenime, tiksliai nedidelė pakraščio atraiža padaro tai, kad nesame ūkiškai priklausomi nuo kaimyninių krašto sienų ir transportinių kelių, o tai duoda visišką nepriklausomumą Lenkijos vidaus ir užsienio politikai.

Būdama baltiška valstybė, Rzeczypospolita suseina sienomis su visomis valstybėmis, kurios siekia tos gintarinės jūros vandenį, nes niekas taip nesuartina tarp savęs kraštų, kaip jūra. Taika, visų pirmiausia, remiasi gerais santykiais tarp kaimynų. Kadangi vedame labiau ir tikriau taikią politiką, gy-

vename susigyvenusiame arba pataisomame draugiškume su valstybių šeima, kuri supa Baltiją, todėl mažareikšmis lietuviškas girgždesys negali pagadinti tos bendros harmonijos (= estų šis sakinyš išmestas).

Jeigu šitie draugiški santykiai liečia valstybes, su kuromis turime sieną visu Baltijos platumu, tai tuo nuoširdesni ryšiai turi mus rišti su kaimyniniais kraštais tarpiškai ar betarpiškai, taip pat ir žemėmis. Čia turime galvoje didelę baltišką šeimą, kokia yra Lenkija, Latvija, Estija ir Suomija. Rzeczypospolita gyvena su ta valstybių grupe seniai išmėgintu draugiškumu. Mus riša su ja bendri ūkio ir politikos reikalai, panašios pažiūros į eilę pagrindinių Rytų Europos klausimų (uzgodnień), bendra Nepriklausomybės meilė, o su Latvija ginklo broliškumas karo laukų kautynėse už Nepriklausomybę.

Susipratimas ir draugiškumas tarp politiškų, ūkiškų ir kultūriškų sferų — tai labai didelis dalykas. Tačiau niekas taip neužtikrina taikos, niekas taip nesutvirtina draugiškumo kaip bendra kalba tarp atskirų tautų kariuomenių.

Lenkijos, Latvijos, Estijos ir Suomijos kariuomenės viršininkai iš sena turi tarp savęs gyvą ir draugišką kontaktą. Paskiausiai pas save priėmė aukštuosius kariuomenės atstovus paminėtų valstybių.

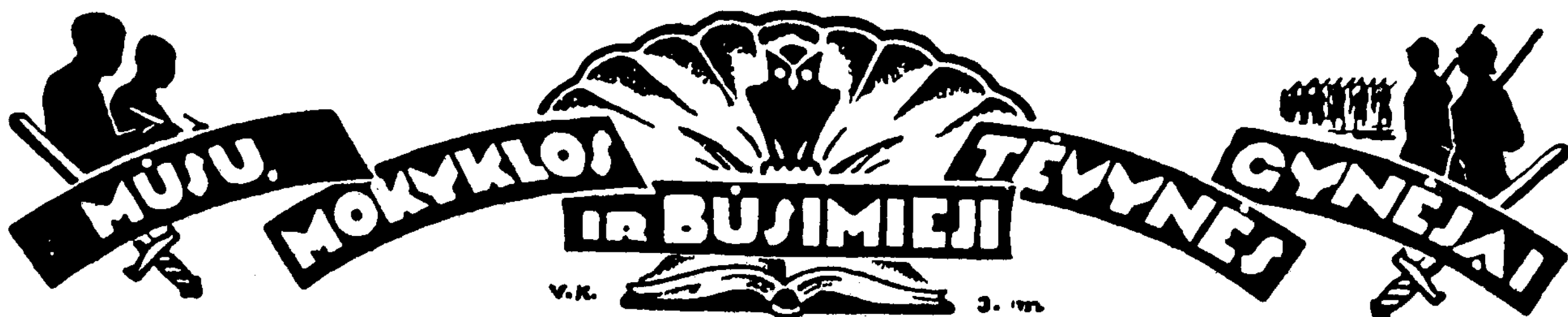
Šiandien išvažiuoja atsakyti į vizitus į Rygą, Taliną, Helsinkį mūsų vyriausio štabo viršininkas drauge su dipl. plk. inž. English ir kitais karininkais.

Mūsų kariuomenės atstovų kelias visų pirma eina per kaimynę Latviją. Gal būt ten dar gyvena seno ginklų broliškumo atsiminimai, Lenkijos ir Latvijos, pradėti tuo metu, kai mūsų kariai ėjo pagalbon latvių kariuomenei, gresiamai iš pietų, kaip 1919 metų pabaigos lietuvių — tarybų Rusijos taikos išdava.

Tikrai nuoširdus ir broliškas priėmimas, be abejonės, laukia mūsų vyriausio štabo viršininką Estijoje. Lenkų estų draugiškumas išsilaikė, kadangi per visus abipusio ištikimumo ir pasitikėjimo mėginimus niekados ir niekur nebuvo nesusipratimo. Tolygiais meiliais ir draugiškais jausmais atsistos mūsų kariuomenės atstovas svetingoje suomių žemėje, kad labiau užmegstų draugiškumo ryšius su tuo labiausiai nuo mūsų atitolusiu kraštu.

Reikia turėti vilties, kad kelionė gen. Gąsiorowski'o po Baltijos valstybes pagilins dar labiau santykius tarp mūsų kariuomenių ir sutvirtins draugiškumą tarp Lenkijos, Latvijos ir Suomijos“.

Toks yra vertimas. Kitų aiškinimų „Sõdur“ neduoda. Be to, gale yra Gąsiorowski'o asmens ir tarnybine biografija.

Naujasis Lietuvos Skautų Sąjungos statutas

1930 — V. D. — metais spalio 1 d. vyriausybės išleistu įstatymu Lietuvos Skautų Brolija pertvarkoma į Lietuvos Skautų Sąjungą. Tas pertvarkymas pavesta atlikti Skautams Remti D-jos Centro Valdybai. Tat, iš pat pradžių iškilo svarbiausias uždavinys sudaryti naują LSS statutą, savo konstrukcija atitinkantį vyriausybės išleisto įstatymo organizacijai nurodomą kryptį. Iki bus paskelbtas naujas, laikinai su mažais pakeitimais paliktas veikti senasis brolijos statutas.

Nuo pat 1930 — V. D. — m. imta rengti statuto projektai. Per visą laiką jų suskaičiuotume keletą. Tame darbe labai aktingai dalyvavo ir Vyriausias Skautų Štabas.

Pagaliau projektas buvo parengtas, švietimo ministerio 1934 m. gruodžio 29 d. patvirtintas ir atiduotas „Vyriausybės žinioms“ paskelbti.

Naujasis LSS statutas susideda iš 23 skyrių ir 112 paragrafų. Jis nustato sąjungos santvarką, organus, jų kompetenciją ir t. t. Tačiau pačių techniškių dalykų, kaip programų, uniformų, ženklų, įvairių taisyklių, jame nėra. Tie dalykai paliekami statuto numatytiems reguliavimams.

Naujuoju statutu Lietuvos Skautų Sąjunga yra vienintelis Lietuvoje visuomeninis susivienijimas, turįs tikslą pagal Robert Baden-Powellio skautybės sistemą auklėti Lietuvos jaunimą dorais, kilnios dvasios, tvirto būdo žmonėmis ir naudingais piliečiais. LSS-gos šūkis: „Dievui, Tėvynei ir artimui“. Sąjungą sudaro skautai ir skautės (visų amžiaus grupių), pasiskirstę į broliją ir seseriją, ir rėmėjai. Nariai priimami sąjungon reguliavimų nustatyta tvarka.

Vyriausias LSS vadas yra jos šefas, Valstybės Prezidentas. Jis yra drauge ir Sąjungos Tarybos garbės pirmininkas. Šefo pavaduotoju yra Sąjungos Tarybos pirmininkas.

LSS valdomasis organas yra S-gos Taryba. Taryba susideda iš 24 S-gos vadų suvažiavimo ir brolijos ir seserijos vadų sueigų rinktų narių, brolijos ir seserijos vadų, s-gos garbės teismo, pirmininko ir garbės gynėjo. Be to, taryba gali kooptuoti ligi savo kadencijos galo dar 4 narius. S-gos tarybai vadovauja pirmija, kurią sudaro pirmininkas, 4 nariai, brolijos ir seserijos vadai. Pirmija vykdo tarybos nutarimus, kviečia kapelionus, rūpinasi s-gos medžiagine gerove, parengia sąmatas bei apyskaitas ir t. t.

Brolijai vadovauja jos vadas, seserijai — jos vadė. Juos skiria — šefas iš tarybos pirmijos pristatytų kandidatų. Vyriausią brolijos vadiją sudaro brolijos vadas, vyriausią seserijos vadiją — seserijos vadė.

Ir brolija ir seserija teritoriniu atžvilgiu skirstomi tuntais. Brolijos tuntui vadovauja brolijos vado skirtas tuntininkas, seserijos tuntui — seserijos vadės skirta tuntininkė. Tuntininkui padėti ir rūpintis tunto vienetais yra tunto vadija. Ji nustato tunto veikimo planą ir programą, aptaria naujų vienetų steigimo klausimus, rūpinasi skautų lavinimu.

Skautų tėvai, globėjai ir šiaip asmens, norį remti materialiai ir moraliai skautų o-ją, gali būti s-gos nariais — rėmėjais.

Vietos organizaciniais vienetais padėti, reikiant, derinti jų darbą ir atlikti kitiems s-gos tarybos ar jos pirmijos pavestiems reikalams, kur yra tuntai bei rėmėjų būreliai, s-gos tarybos pirmijos iniciatyva steigama rajono vadija. Ją sudaro: rajono vadas, tuntininkai ir tuntininkės, rėmėjų vadas.

Pagrindiniai brolijos ir seserijos organizaciniai vienetai yra pagal skautybės sistemą veikiančios draugovės, kurioms vadovauja draugininkai, padėjėjų padedami.

Įvairiems vykdomiesiems organams rinkti ir s-gos reikalams aptarti kas 3 metai įvyksta LSS vadų suvažiavimas. Tuo pačiu metu įvyksta brolijos ir seserijos vadų suvažiavimai.

Svarbesnius nusižengimus ideologijai, įstatymams ir drausmei sprendžia garbės teismas. Vyriausias s-gos garbės teismas yra nuolatinis; reikiant, vyriausio teismo iniciatyva sudaromas vietos garbės teismas. Vyr. s-gos g. teismas sprendžia s-gos tarybos, vyriausių vadijų ir rajonų vadų bylas. Teismas renkamas ir veikia pagal reguliavimą.

S-gos, brolijos ir seserijos organų, vadų, skautų bei kitų narių geram vardui saugoti yra garbės gynėjai.

S-gos organų teises ir pareigas galime išreikšti šitokia schema:

Šefas: I. Skiria: 1) Tarybos pirmininką, 2) Brolijos vadą, 3) Seserijos vadę, 4) S-gos garbės gynėją, 5) Brolijos garbės gynėją, 6) Seserijos garbės gynėją. II. Tvirtina: 1) Tarybos pirmijos narius, 2) S-gos garbės teismo narius. III. Aukština, apdovanoja: 1) Kelia į skautininkų laipsnius, 2) Apdovanoja aukštesniais s-gos ordiniais.

Tarybos pirmininkas: I. Skiria: rajonų vadus. II. Tvirtina: 1) Vyriausių vadijų narius, 2) tuntininkus.

Taryba: I. Pasiūlo: Tarybos pirmininką. II. Renka: Tarybos pirmijos narius.

Tarybos pirmija: I. Pasiūlo į vakuojančias vietas: 1) Brolijos vadą ir seserijos vadę, 2) Garbės gynėją ir 3) Garbės teismo narius.

Brolijos vadas (Seserijos vadė): I. Pasiūlo: Vyriausios vadijos narius. II. Skiria: tuntininkus. III. Tvirtina: tuntininkų padėjėjus.

Tuntininkas: I. Parengia: tunto vadijos narius. II. Skiria: draugininkus. III. Tvirtina: d-kų padėjėjus.

Draugininkas: I. Skiria: 1) d-vės išdininką, 2) Skiltininkus. II. Tvirtina: skiltininkų padėjėjus.

Sąjungos vadų suvažiavimas: I. Renka: 1) Tarybos narius ir kandidatus, 2) Kandidatus į s-gos garbės gynėją, 3) S-gos garbės teismo narius ir kandidatus.

Brolijos vadų sueiga (seserijos vadovių sueiga): I. Renka: 1) Tarybos narius ir kandidatus, 2) kandidatus į brolijos (seserijos) vadus, 3) kandidatus į brolijos (seserijos) garbės gynėją.

LSS-ga pagal šį statutą turi būti sutvarkyta per 2 metus jam įsigaliojus. Statutui pradėjus veikti per 1 mėnesį sudaroma s-gos taryba. Į pirmąją tarybą narius skiria šefas, LS Remti D-jos Centro V-bos ir Vyr. Sk. Štabo narius, tuntininkų bei tuntų skaučių skyrių vadovių susirinkimui pasiūlius. Sudarant antrąją tarybą nustatytas perrinkti narių skaičius išeina burtų keliu. Pirmąsias šiame statute numatytas vyriausias vadijas ir kitus s-gos organus suorganizuoja s-gos taryba, savo atskirais nutarimais nustatydamą suorganizavimo tvarką.

Šiam statutui vykdyti s-gos taryba priima reguliavimus ir nutarimus. Įsisteigus tarybai, LS Remti D-jos Centro v-ba likviduojasi.

S-gos likvidacijos klausimą išsprendžia s-gos taryba nepaprastoje sesijoje 4/5 balsų daugumu. Agž.

STUDENTAI ILGISI „KARIO“

Pereitais metais į V. D. universiteto skaityklą lankydavosi kas savaitę „Karys“ ir vienas kitas Latvijos kariuomenės laikraštis. Šiais metais „Kario“ ir latvių kariškų žurnalų nematyti. Studentų tarpe, be atsargos karininkų, yra daug atsargos kareivių, kurie anksčiau susigyvenę su „Kariu“ ir dabar jį laiko nuoširdžiausiu draugu. Jei kitų laikraščių pareina po kelioliką egzempliorių, kaip „Dzień Polski“, įvairių žydiškų, tai galima sudaryti sąlygas, kad studentus lankyto bent po porą „Kario“ nr.

STUDENTŲ ŠAULIŲ ŠEIMA AUGA

Šiais metais iš visų studentų organizacijų didžiausio gyvumo rodo studentai šauliai, į kurių šeimą daug naujų narių prisideda. Pažymėtina, kad iš kitų draugijų studentai ir net studentės stoja į šaulių kuopą. Šaulių kuopa šiomis dienomis universitete pakabino gražiausią vitriną. j. gir.

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

A. A. ATS. VYR. PUSK. ANTANAS VELYKIS

Vasario mėn. 15 d. Žiukų dvare, Joniškėlio valsč., Biržų apsk., smegenų uždegimu mirė atsargos vyr. puskarininkis Antanas Velykis. Velionis gimė 1894 m. vasario mėn. 1 d. Palikenės km., Paistrio valsč., Panevėžio apsk., 1913 m. pateko į rusų kariuomenę. Betarnaujant jam Kijeve, prasidėjo didysis karas ir jis, kaip rusų kareivis, išvyko į frontą. Daugiausia jam teko kariauti austrų fronte, Karpatuose. Čia pateko į austrų nelaisvę.

1919 m. sausio mėn. pradžioje grįžo iš nelaisvės. 1919 m. vasario 10 d. stojo savanoriu į Kauno komendantūros 5 kuopą. 1919 m. kovo 2 d., pradėjus organizuoti Atskirąjį batalioną (kuris vėliau buvo pavadintas Vilniaus batalionu; dabar 5 pėst. D. L. K. Kęstučio pulkas), su visa kuopa buvo perkeltas į mirtiną dalį.

A. a. A. Velykis

A. a. Jonas Velička

1919 m. gegužės 22 d. batalione buvo sudaryta mokomoji kuopa, į kuria A. Velyki, kaip energingą, gabų ir drąsų kari, paskyrė. Pirmoji Vilniaus bataliono (t. y. dabartinio 5 pėst. pulko) mokomiečių laida 1919 m. augo, brendo ir mokėsi fronte. Mokomoji kuopa dalyvavo 1919 m. lenkų, bolševikų ir bermontininkų frontuose, saugodavo sau skirtus barus ir kaudavosi su priešais. Tai teko pergyventi ir A. Velykiui.

1919 m. lapkričio 20 d. bermontininkų fronte buvo pirmosios laidos išleistuvės. A. Velykis, baigęs mokomąją kuopą, buvo pakeltas į vyresniojo puskarininkio laipsnį ir paskirtas būrininku. 1920 m. kautynėse su lenkais buvo sunkiai sužeistas. Neilgai tegulėjęs ligoninėje, dar visiškai nepasveikęs, grįžo į pulką. Tą naktį buvo renkami iš kuopos savanoriai nuimti priešų užtvares. Jis, nepaisydamas savo ligos, išėjo vienas pirmųjų ir visą laiką kėlė kitų drąsą. Tą naktį buvo nuginkluota priešų užtvara su dviem kulkosvaidžiais.

A. a. Velykis buvo ramaus būdo, drąsus, sumanus, energingas ir ryžtingas. Po kovų 1922 m. išėjo į atsargą ir tais pat metais, kaip savanoris, gavo Žiukų dv. žemės sklypą, kur ir gyveno iki savo mirties.

Ilsėkis ramiai laisvojoje žemėje, kurią ginklu gynei!

Ant. L.-s

A. A. EIL. JONAS VELIČKA

Vasario 7 d. 21 val. dr. J. Basanavičiaus vardo karo ligoninėje, pasirgęs 12 dienų, plaučių uždegimu mirė karo policijos mokyklos eil. Jonas Velička.

Velionis gimė 1910 m. liepos m. 28 d. Kauno aps., Veliuonos v., Antakalnės k., smulkių ūkininkų šeimoje. Vos tik tris klases baigęs, Jonas susidūrė su negailestingu gyvenimu. Tėvai, būdami neturtingi ūkininkai (turi tik apie 9 ha žemės) neįstengė jo toliau mokyti, bet velionis vienas pasiryžta siekti mokslo. Ir taip jis atvažiuoja į Kauną ir įstoja į Kauno „Aušros“ berniukų gimnazijos ketvirtą klasę. Iš niekur negaudamas paramos, versdamasis pamokomis ir kitais pašaliniais darbais, ir nuolat skurdiui į akis žvelgdamas,

1933 m. baigia gimnaziją. Nors ir daug mokslui skirtu laiku turėjo paaukoti įvairiems pašaliniais darbams, bet moksle nuo savo draugų neatsiliko — buvo vienas gabiausių mokinių.

Be to, jausdamas didelį palinkimą šokio menui, 1930 m. įstojo į Valstybės Teatro baleto studiją, kur dirbo iki paskutinių dienų, kol liga visai pakirto jo jėgas. Velionis ir čia dirbo visu atsidėjimu, net ir sirgdamas vis dar nenustojo lankęsis į statomų veikalų repeticijas ir baleto pamokas. Mūsų jaunas baletas velionies asmenyje būtų susilaukęs rimtos lietuviškos meno pajėgos, nes jam ir šioje srityje gabumų netrūko.

Baigęs gimnaziją, 1933 m. įstojo į Vytauto Didžiojo Universiteto teisių fakultetą, kur studijavo ekonominius mokslus. Studijuodamas dalyvavo studentų teisininkų ir ekonomistų draugijoje ir „Lietuvos“ korporacijoje.

1934 m. gegužės m. 1 d. buvo pašauktas karinės pareigos atlikti ir paskirtas į Kauno m. ir ap. komendantūros karo policijos mokyklą. Velionis ir čia įprastu rūpestingumu ir sąžiningumu vykdė naujas kareivio pareigas. Jis, nors ir buvo gavęs savo viršininkų leidimą atliekamam laiku lankyti baleto studiją, bet ir savo tiesioginiame darbe nuo kitų ginklo draugų neatsiliko. Savo darbštumu jis ir kitiems paliko gražų pavyzdį, nes, niekieno neverčiamas ir neraginamas, pats savo noru prisirengė ir sėkmingai išlaikė mokyklos kuopos kurso baigimo egzaminus.

Velionis jau nuo seno rašinėjo į periodinę spaudą. Ypač uolus buvo „Kario“ bendradarbis. Taip pat rašinėjo „Trimite“ ir kituose laikraščiuose.

Vasario 9 d. 9 val. 15 min. karo ligoninės koplytėlėje 1 husarų pulko kapelionas kun. Normantas už velionį atlaikė pamaldas, kuriose dalyvavo artimi velionies giminės, Kauno m. ir ap. komendantas pulk. Saladžius, komendantūros karininkai, baleto studijos mokiniai, korporacijos „Lietuva“ korporantai, bendradarbiai (paskiausiai jis dirbo Kauno m. ir ap. komendantūroje raštininku) ir apstus būrelis draugų ir pažįstamų. Prie velionies karsto buvo padėti Kauno m. ir ap. komendantūros karininkų, velionies bendradarbių, Valstybės Teatro baleto studijos mokinių šokėjų, korp. „Lietuvos“ vainikai ir daugybė gėlių.

Po pamaldų velionies kūnas buvo palydėtas į Veliuonos v., kur jis tėvų pageidavimu ir buvo palaidotas. Laidotuvių eisenoje dalyvavo komendantas plk. Saladžius, komendantūros karininkai, baleto studijos mokiniai ir likę baleto artistai, korp. „Lietuva“ korporantai, bendradarbiai ir gausūs velionies draugų būrys. Taip velionis paskutinį kartą pravažiavo tomis pačiomis Kauno gatvėmis, kuriose jis anksčiau, mokslo besiekdamas, taip dažnai su skurdu ir vargu susitikdavo.

Už Petro Vileišio tilto Vilijampolėje velionies karstas buvo padėtas į automobilį ir, jo ginklo draugams gerbiant šautuvu, išvežtas į tėviškę.

Velionies asmenyje netekta rimto, darbštaus ir sąžiningo piliečio. Mirtis jį pasišaukė tada, kada jo vargo kelias buvo jau baigtas ir kada jis galėjo pradėti naudotis savo darbo vaisiais.

Ilsėkis ramybėje, mielas Jonai!

K. J.

GERBKIME SENOLIŲ KAPUS

Netoli nuo Linkuvos miestelio, už kapinių, yra žvyro kalnas. Žmonės, imdami žvyrą, randa daug kaulų, žalvarinių grandinėlių, kryželių ir t.t. Seniau Linkuvos pradžios mokykla buvo padariusi kasinėjimus ir dalį šių dalykų surinko. Rado daug žalvarinių dalykelių, primityvų peilį ir sidabrinių kryželių. Iš tų papuošalų matome, kad ten palaidoti kariai. Mes neturime karių kaulų vežti ant kelių arba duoti piemenims mėtyti, bet turime juos apsaugoti. Reikėtų karių palaikus iškasti, surinkti ir palaidoti Linkuvos kapinėse, arba kalną aptverti tvora.

MOKOMĖS ANGLŲ IR VOKIEČIŲ KALBŲ

Karo aviacijos vadovybė susirūpino likt. puskarininkių švietimu. Sužinoti koks yra bendras puskarininkių išsilavinimas, išsiuntinėtose anketose. Anketose reikėjo atsakyti į šiuos klausimus: kokią mokyklą baigęs, kada ir kur; kokias kalbas moka be žodyno, kokią mokyklą lanko dabar ir kokių kalbų pageidauja mokytis.

Iš surinktų duomenų paaiškėjo, kad dauguma puskar. yra baigę 4—6 klases. Tačiau yra ir tokių puskarininkių, kurie baigę gimnazijas ir dabar studijuoja Vytauto Didžiojo universitete. Taip pat paaiškėjo, kad nemažas skaičius puskarininkių moka rusų, lenkų ir kai kurie vokiečių kalbas.

Vadovybė priėjo išvados, kad toks likt. pskarininkių išsilavinimas yra beveik pakankamas. Tačiau sumanė liktinams puskarininkiams surengti dar kitų svetimų kalbų kursus.

Į kursus įsirašė beveik visi dalies viršilos ir puskarininkiai. Norą mokytis pareiškė 61% vokiečių kalbos ir 39% anglų. Už mokslą mokėsime patys puskarininkiai. Per mėnesį atseis 6—8 litai. Lektoriais pakviesti prityrę pedagogai.

Kovo 5 d. svetimų kalbų kursai prasidėjo. Puskarininkių ramovės pirm. kpt. Adomaitis pasakė įžangos žodį.

Virš. St. Čepulis

IVAIRINKIME KARIUOMENĖS RADIO PUSVALANDI

XX amžiuje radio — milžiniškas įrankis kultūros propagandai skleisti. Tik tą kultūrinę propagandą reikia tinkamai parinkti, jai pasirengti ir įdomiai perduoti klausytojams.

Juk vienas žmogus niekuomet nesugebės atlikti tiek, kiek sugeba atlikti 20, 50 bei 100 žmonių. Juo daugiau galvų, juo daugiau minčių, juo daugiau naujų sumanymų bei iniciatyvos atsiranda.

Atsiminkime radio vaizdus iš Gaižiūnų poligono arba pereitų metų kariuomenės šventę. Beveik visos kariuomenės dalys galėjo radiofone šio bei to iš savo dalies patiekti radio klausytojams. Dėl laiko stokos visos parengtos programos kai kurios dalys net negalėjo atlikti. Pati programa buvo labai mišri ir įdomi.

Savo daly pastebėjau, taip pat teko girdėti ir iš kitų radio klausytojų Kaune, kad per kariuomenės šventę transliuojama programa buvo labai įdomi ir klausytojai susižavėjo ja. Taip pat palankiai atsiliepė apie šventės programą ir kai kurie dienraščiai, pav., „Lietuvos Aidas“.

Mano manymu, ar nebūtų naudinga, kad nors Kaune esančios dalys galėtų kas savaitę pakaitomis per radio transliuoti kariuomenės pusvalandį sekant poligono ir kariuomenės šventės programas. Kariuomenės dalims trasliavimo eilę galėtų paskirti Kariuomenės Štabo Spaudos ir švietimo Skyrius. Daly švietimo vadovai surinktų savo dalyse pajėgas ir rūpintųsi tinkamu programos parengimu ir jos įvykdymu.

Virš. St. Čepulis

KAREIVIAI DRĄSŲS UGNIAGESIAI

Kovo 8 d. apie 19 val. nežinomi piktadariai padegė Ukmergės klebono kluoną, kuriame buvo sukrautas šienas, šiaudai ir ūkio padargai. Ugnis nepaprastai greitai apėmė visą kluoną ir stogas greitai nudegė. Tuoju subėgę kareiviai griebė kablius ir puolė ardyti degančias sienas, prie kurių dėl karščio sunku buvo prieiti. Netrukus atvyko ir miesto ugniagesiai ir pradėjo lieti sienas vandeniu. Tada kareiviai šoko ant pusiau degančių sienų ir dar sparčiau ardė jas. Kaip įmanydami griebė degančius sienojus ir vilko toliau, o kiti tokius pat vertė nuo viršaus žemyn, visai nežiūrėdami į tai, kad gali įkristi į smarkiai degančius šiaudus ar šieną. Taip darbavosi iki 10 val., t. y. iki tol, kol buvo galutinai išardytas visas kluonas ir beveik likviduotas gaisras. Drąsiais kareivių darbais aplink stovėjusi publika labai džiaugėsi.

J. Itn. V. Urbutis

IŠBANDĖ, KURIE STIPRESNI ŠACHMATININKAI

Karo aviacijos puskarininkiai su dalies civ. tarnautojais kovo 6—9 d. d. surengė šachmatų turnyrą. Puskarininkiai ir civ. tarnautojai turnyrui buvo išstatę po keturis stipriausius žaidėjus.

Puskarininkiai surinko 24,5 taškus ir civ. tarnautojai 7,5 tašk. Iš puskarininkių grupės geriausiai žaidė virš. Stasys Černiauskas ir civ. tarnautojų grupės Vincas Steponaitis.

Čepstas

VALDIŠKĄ TURTA REIKIA RŪPESTINGAI PRIŽIURĖTI

Pereitais metais liejant karo aviacijos čiuožyklą buvo naudotasi ugniagesių žarnomis. Čiuožykla buvo liejama esant stipriam šalčiui, todėl žarnų viduje susidarė ledo sluoksnis. Žarnos pasidarė trapios ir nešant į dalies pirtį džiovinoti kai kurios susigadino, sutrūko. Žarnos darbai ir naudojimuisi pripažintos nebetinkamos.

Pats žarnų sugadinimas įvyko ne dėl blogos valios, tačiau neturint špulių žarnoms suvynioti. Buvo pravešta kvota. Vadovybė priėjo išvados, kad kalti pareigūnai, kurie, atlikdami pavestą darbą, nerūpestingai prižiūrėjo darbo įrankius. Vykdydusiems darbą pareigūnams vadovybė įsakė atsiskaityti visiems lygiomis dalimis.

Dalies kariai čiuožyklą lankė nemokamai, todėl ledo mėgėjai nukentėjusius ketina paremti.

Aplamai, valdišką turtą reikia rūpestingai ir kuo stropiausiai prižiūrėti. Atmink, kad jis yra tavo, tavo tėvų, brolių, lygiai jis yra ir visos valstybės turtas.

Virš. St. Čepulis

VEIKLUS ŠVIETIMO VADOVAS

6 pėst. P. K. Margio pulkas švietimo srityje paskiausiai gana aukštai kyla. Tai tenka dėkoti švietimo vadovui, karo kapelionui kun. Juškai, už jo nenuilstamą darbą ir pasiryžimą, kuriuo viskas pasiekama. Tik jo iniciatyva šiandien kareivinėse klausomės radio, turime nuolat didėjančią kareivių biblioteką, apidiaskopą, kuris kainuoja per 500 litų, pulko albumą 2 egz. ir kitų dalykų, kurie kareivių sielą turtina tuo, ko jai, gyvenant kaime, trūko dėl įvairių priežasčių, o kar-tais net ir dėl nepalankių gyvenimo aplinkybių. Netrukus dar žadama įsigyti mikrofona ir pulko kino aparatą, kuriam jau yra asiguota 6000 litų

P. P-as

KAREIVIAI — SPAUDOS PLATINTOJAI

Šiais metais negausinga karo policijos mokyklos karių šeima išrašė savo namiškiams daug laikraščių. Iš visų laikraščių daugiausia buvo prenumeruojamas „Karys“. Be „Kario“, daugiausia buvo prenumeruojami kaimui skirti laikraščiai. Už šias kuklias dovanas mokyklos kariai dažnai gauna iš savo namiškių padėkos laiškus. Dar ir dabar pasitaiko, kad vienas kitas karys, sutaupęs kelis centus, išrašo laikraštį. Šioje srityje ypatingai uolūs pasirodė likt. puskarininkiai, iš kurių keli išsirašė net po keletą laikraščių sau

2.

PUSKARININKIŲ ŠAUDYMAI

Ypatingieji 5 p. pulko puskarininkių šaudymo pratimai jau prasidėjo ir pirmajam pratime 1934 m. nugalėtojas labai silpnai save atestavo. Šių pratimų varžybos kasmet būna gana įtemptos ir įdomios, nes pratimų nugalėtojas gauna skiriamą puskarininkiams už šaudymus dovaną ir be to, trijų laimėtojų puskarininkių šaudymai yra pažymimi tarnybos lape. Kulkosvaizdžių kuopų puskarininkiams yra geriau treniruotis, nes šovinių ekonomija leidžia. Šiuo atveju kiek blogiau šaulių kuopų puskarininkiams.

BŪKIME PUNKTUALŲS

Jei bet kuris žmogus nesilaiko punktualumo, tai tuo ne tik sau, bet ir kitiems padaro kokių nuostolių ar nemalonumų; pagaliau, nustoja kitų pasitikėjimo ir t. t. Neprisilaikęs punktualumo ne taip vertinamas, kaip punktualus, nes tokie, jei eina, važiuoja, ar ką kitą daro, visuomet pavėluoja — nespėja, o pavėluotas darbas, žygis ar pranešimas būna nuostolingas.

Štai X dalies puskarininkiams yra sudarytas paskaitų ciklas. Paskaitos daugiausia būna penktadieniais 17—18 val. Atrodo, kad tuo laiku visi puskarininkiai (kurie netarnyboje) turėtų būti laisvi ir galėtų laiku susirinkti klausyti paskaitos, bet praktikoje pasirodo visai kas kita. Skirtu laiku ateina prelegentas ir pradeda paskaitą, o tuo tarpu klausytojų puskarininkių tik pusė tesuspėja susirinkti — kiti sueina jau paskaitai prasidėjus, vadinasi, pavėluoja. Panašus dalykas, ypatingai iš puskarininkių pusės, yra nepagirtinas ir šalintinas, nes prasidėjus paskaitai, jeigu dar apie 10—15 min. puskarininkiai varsto duris, sueidami po vieną, po du į salę, prasilenkia su drausme, punktualumu ir trukdo prelegentui ir klausytojams.

Todėl ateityje visur: į tarnybą, darbą, paskaitą ar kur kitur, eikime nesivėluodami; nepriverskime, kad mūsų turėtų laukti. Mes, puskarininkiai, visuomet ir visur turime būti pavyzdys jaunesniesiems, todėl būkime punktualūs.

Vp. Pr—s

MINDAUGININKAI MATĖ VALSTYBĖS IR SAVO TEATRŲ VAIDINIMUS

Vasario 28 d. Valstybės Teatro šiaulių skyrius vaidino Panevėžio šaulių teatro salėje Dauguviečio „Laisvės Keliais“. Bilietai buvo nebrangūs, todėl ir atsilankė į vaidinimą beveik visas 4 pėst. pulkas. Vaidinimas visiems labai patiko, nes gražiai vaidino ir scenos buvo gražios. Mes, kariai, pamatėme čia tai, ką girdime per pulko ir Lietuvos istorijų pamokas — mūsų sunkias kovas su rusais dėl savo kalbos, dėl lietuviškos spaudos ir mūsų kovas dėl nepriklausomybės. Vaidinimas paliko visiems gilų ir neišdildomą įspūdį.

— Kaip ir kiekvienais metais, taip ir šiemet vasario 2 d. 4 p. pulko liktiniai surengė viešą vakarą. Statė iš „Kario“ „Simuliantus“ ir „Nekaltąjį avinėlį“. Nors tie veikalėliai buvo vaidinami vien tik savo jėgomis, bet pavyko neblogai. Panevėžio visuomenė karių vakarais domisi, nes svečių prisirinko pilna šaulių teatro salė. Dienos metų buvo rodoma ta pati programa kareiviams, kurie gardžiai pasijuokė linksmi grįžo į Pajuostę.

ATSARGINIAI SUSTIPRINO ŠAULIŲ EILES

Pagirio šaulių būrys seniau nepasizymėjo ypatingu veiklumu, tačiau dabar, daugiau narių įstojus iš atsarginių tarpo, savo darbų toli pralenkė visas vietos organizacijas.

Atsarginiai įnešė tikrai kariškos dvasios, energijos ir gyvumo. Daug nuveikta pereitais metais. Surengta keliolika pasikaitų iš cheminio karo, aviacijos, karo technikos ir šiaip kariškos srities, surengė kelias gegužines su sportu ir vakarus su patriotiniais bei kariškais vaidinimais. Padidinta biblioteka — skaitykla. Būrio namų statymo fonde jau yra per 2000 litų.

K. P-tas

KVIEČIAMAS SUOMIS LENGVAATLETŲ TRENERIU

Šiomis dienomis LAS-ga parengė atitinkamus dokumentus ir per Užsienių Reikalų M-ją išsiuntė Suomijos konsului, prašydama rekomenduoti gerą lengvaatletę suomį, kuris galėtų mūsų sportininkus mokyti visose lengvosios atletikos šakose. Nežinia kaip pavyks susitarti su suomiais dėl atlyginimo, nes jų geresnieji sportininkai save irgi moka gerokai vertinti. Prie dabartinio mūsų sportinio subrendimo ir rezultatų vertės būtų labai pravartu turėti gerą mokytoją.

PRASIDEDA LENGV. ATLETIKOS TEISĖJŲ KURSAI

Kovo mėn. 15 d. 17 val. Kūno Kultūros Rūmuose lengvosios atletikos komitetas pradeda paskaitas teisėjams (lengv. atletikos). Klūbams ir sporto organizacijoms, kultivuojančioms lengvąją atletiką, išsiųsti raštai, kad atsiųstų nemažiau penkių asmenų sudėtį, kaip teisėjus klausytojus. Pamokos bus kasdien po 4 val. ir kursai truks 10 dienų.

LENGVAATLETAI BĖGIKAI SMARKIAI DIRBA

ASK studentų lengvaatletų grupė, be vedamų mankštų K. K. Rūmų salėje, pradėjo daryti ir bėgimus mieste, kad tik tinkamiau pasirengtų vasaros sezonui. Netrukus bus išspręstas pinigų gavimo reikalas, kurie reikalingi vykti mūsų studentams lengvaatletams į pasaulinę studentų olimpiadą Budapešte. ASK sporto vadovybė jau nuo 1934 m. šia olimpiada rūpinasi ir pasirengimo darbai vykdomi.

LEDO RITULYS KLAIPĖDOJE

Kovo 10 d. buvo antros ledo ritulio rungtynės Klaipėdoje tarp kartą jau viešėjusios Klaipėdoje Tauragės J. S. O. ledo ritulio komandos. Ši kartą Tauragės JSO priešų buvo Klaipėdos KSS ledo ritulio komanda, kuri tikrai šiemet teisingai, bet sėkmingai antrą kartą pasirodė. Pirmą kartą sumušė šauli 4:2. Antrą kartą KSS. Kovo 10 d. žaidė su Tauragės JSO. Rungtynės baigėsi 2:1 KSS naudai. Golas iš KSS pusės įmušė jaun. ltn. Remišauskas.

JAU ŽAIDŽIA FUTBOLĄ KLAIPĖDOJE

Kovo 3 d. jau prasidėjo neoficialiai futbolo sezonas Klaipėdoje rungtynėmis Freya-VFR su Smeltės Sporto Klūbu ir baigėsi 3:0 Freya-VFR naudai.

Kovo 10 d. buvo vėl dvejų futbolo rungtynės: Freya-VFR ir Spielvereinigung, kurios baigėsi 3:3. Pirmas puslaikis 2:1 Spiel. naudai. Freya-VFR neįnaudojo 11 m baudos.

Antros rungtynės tarp KSS LL ir apygardos lygos komandų baigėsi 3:1 pirmosios naudai.

J. A. Misiūnas

KREPŠIASVYDŽIO PIRMENYBIŲ EIGA

Moterų krepšiasvydžio finalinės grupės pirmenybės jau baigtos. Dėl trečios vietos rungsi LGSF su KJSO II. Nugalėjo LGSF, santykiu 12:5 (10:2). Taigi, šios grupės galutinė lentelė atrodo šitaip: 1. LFLSS — 6 taškai, 3 rungtynės, 32:2 goliai, 2. K. JSO I — 4 t., 3 rungt., 15:23 g., 3. LGSF — 2 t., 3 r., 18:23 g., ir 4. — K. JSO II 0 t., 3 r., 17:24 g.

Vyrų krepšiasvydžio pirmenybėse pasiekta daug aiškumo. Taip, kovo 2 d. vyrų A gr. finale susitiko LFLS — MSK. Laimėjo stipresnė LFLS, santykiu 28:8 (5:4). Kitos rungtynės, kitose grupėse, baigėsi taip: Grandis I — LGSF II (B gr. fin.) 18:14 (6:0), LGSF — K. JSO II (Moterys) 12:5 (10:2), Ol. JSO — Hapoel (paguodos) 32:11 (17:9), Grandis II — Spartą II (B. pag.) 44:4 (22:2)!, š. JSO I — Grandis I 19:11 (7:10). Sužaidžius vyrų finalą, pirmenybių lentelė atrodo taip: 1. LFLS — 4-2 taškai, 63:35 goliai, 2. Grandis 4-2 t., 59:42 g., 3. LGSF — 4-2 t., 59:50 g. ir 4. MSK — 0-6 t., 25:79 goliai. Kadangi, kaip matom iš lentelės, trys komandos surinko vienodai taškų, tai jos dėl pirmos ir antros bei trečios vietos turės peržaisti. Paguodos A kl. turnyras irgi pasibaigė, kurio lentelė šitaip atrodo: 1. ASK — 6-0 taškai, 62:24 goliai; 2. Tauras 4-2 t., 66:13 g.; 3. K. JSO — 2-4 t., 20:17 g. ir 4. Makabi — 0-6 t., 12:26 g. Orasvydžio pirmenybės B grupė irgi baigtos. Pirmą vietą laimėjo Grandis — 6-0 tašk., 2. LFLS — 4:2 t., 3. Sparta 2:4 t. (blogesnis puslaikių laimėjimas) ir 4. ASK I — be laimėjimo, 0:6 taškai. Moterų orasvydžio pirmenybėse jau baigtas pirmas ratas, kurio duomens tokie: 1. K. JSO visas rungtynes laimėjo (po 2:0), 6:0 taškų; 2. Sparta — 2:4 t., 3. Grandis — 2:4 (blogesnis puslaikių laimėjimo santykis) ir 4. MSK — 0:6 taškų. Antrame rate laukiama pagyvėjimo.

KAUNAS — KLAIPĖDA

Nuo šių metų tarp Klaipėdos ir Kauno plaukikų manoma įvesti tradicines plaukiojimo rungtynes. Šiemet jos greičiausiai bus Klaipėdoje.

LATVIJOS MEISTERIS LAIMĖJO ABU KARTUS

Kovo mėn. 9—10 d. d. Kaune latvių krepšiasvydžio meisteris US žaidė dvi rungtynes ir, kaip reikėjo tikėtis, abi gana lengvai laimėjo. Kovo 9 d. svečiai susitiko su buv. Lietuvos meisteriu LGSF, kuri žaidė geriausios sudėties. Jau pačioje pradžioje latviai rodo didelę persvarą ir puslaikį baigia 23:2 savo naudai. Antram puslaiky irgi jie vyrauja, kurį baigia 23:6 savo naudai; bendrai laimėjo 46:8. Antras rungtynės žaidė su LFLS, kurias laimėjo sunkiau, santykiu 37:9 (25:3). Dėl latvių krepšiasvydininkų jau teko keletą kartų išsitariti. Tai puikūs visais atžvilgiais krepšiasvydininkai. Ir ši komanda parodė aukštą žaidimo lygį kaip žaidimo technikoje, taip ir korektiškume. Pažymėtina, kad šitoj komandoj dėl karinės prievolės negalėjo atvažiuoti ir dalyvauti geriausias jų žaidėjas Jurcinš, kuris mūsų žiūrovams jau gerai pažįstamas puikia savo technika. Mūsų šiek tiek žaidė nekaip, nors rodė šiek tiek tokį pasipriešinimą, o ypač LFLS. Reikia tikėtis, kad dažnesnės svečių gastrolės pakels mūsų žaidimo lygį. Tuomet ir čia, kaip ir futbole, pradėsime susilaukti laimėjimų.

5 P. PULKO BĖGIKAI PRADEDA RENGTI

Artinantis pavasario sezono atidarymui, kuris paprastai įvyksta tradiciniu bėgimu per Kauno miestą (Rotušė — Iguolos bažn.), 5 p. pulko bėgikai šią savaitę pradeda treniravimą, kad balandžio 14 d. (bėgimo data) vėl tinkamai galėtų savo laimėjimais džiaugtis. Šiuometinis bėgimas gali būti labai įdomus ir Kauno komandoms pavojingas, nes žada dalyvauti ir Klaipėdos K. S. S., kuri, kaip žinome, turi Klaipėdoj geriausius ilgų ir vidutinių distancijų bėgikus, nes kasmet laimėdavo miesto ir lauko bėgimus. Ši K.S.S. konkurencija ir bus viena svarbiausių ir didžiausių varžovų Kauno bėgikams, bet ar 5 p. pulkas sugebės atsispirti ir laimėti, parodys darbas ir rungtynės.

Pulko futbolininkų komanda, pradžiūvus aikštei, irgi pradėjo aktyviai veikti. Nors pavasario metu ir išeis į atsargą keli geresni žaidėjai, bet esant neblogam kontingentui iš pereitų metų, prie sistematingo darbo, kėstutininkai, be karo mokyklos futbolo komandos, žada turėti pirmąją vietą kitų igulos dalių tarpe. Eilinių futbolininkų reikalais daugiausia rūpinasi žinomas ledo ritulininkas ir futbolininkas v. p. Judickas.

ČAPAJEVAS — RUSŲ FILMA KAUNE

Sekmadienį (III. 10) 12 val. SSSR pasiuntinybės ir prekybos atstovybės iniciatyva kino Forum uždaramė seanse buvo parodyta 1-a premiją laimėjusi rusų filmas, vardu Čapajevs.

Filmas pasižiūrėti buvo atvykęs Valstybės Prezidentas, min. pirmininkas, ministrai, aukštoji karo vadovybė, daug karininkų, profesorių, visuomenės veikėjų, spaudos atstovų ir kitų kviestųjų žmonių.

Filmas siužetas iš pilietinio rusų karo, kur komunistinė kariuomenė kariauja su Kolčako rinktine. Filmas nešabloniškas, gyvas, įdomus, labai realūs psichologiškieji kautynių ir fronto gyvenimo momentai, bet jie daugiau specifiški, daugiau savojo gyvenimo iliustracija ir interpretavimas, tuo atžvilgiu meniškoji ir idejinė šios filmos vertė tikrai aukšta. M.

PRIEŠLĖKTUVINĖ APSAUGA ANGLIJOJ

Anglijoje krašto gynimo komitetas parengęs civilių gyventojų apsaugos planus. Miestuose numatoma organizuoti: padedamąsias policijos komandas, degazatorių komandas, gelbėtojų bei sanitarų komandas, o taip pat statyti priešlėktuvines ir priešdujines slėptuves. Valdžios ir savivaldybių atstovai peržiūri jau įrengtas slėptuves ir tinkamas naujoms slėptuvėms būstines. Degazavimo tarnyba buvo pavesta ugniagesiams (tur būt, karo metu ugniagesių skaičius bus padidintas). Elektros stotys ir dujų fabrikai (dujos vartojamos šviesai ir kurui) verčiami pasirengti karui, kad jų veikimas nebūtų sutrukdytas atakos metu.

Rengiami kursai piliečių. Priešlėktuvinės ir priešdujinės apsaugos komendantais bus skiriami policijos viršininkai. Karo metu policijos viršininkų priklausytų, be pačios policijos, dar ir ugniagesiai, sveikatos tarnyba, vandentiekis, elektros stotis, šviečiamųjų dujų fabrikas. Tai daroma dėl patogumo. Iš tikrųjų, patogų sujungti vienos rankos visos pasyvės priešlėktuvinės ir priešdujinės apsaugos vadovybės.

Pr. metų pabaigoje Londono priemiestyje vidaus reikalų ir karo reikalų ministerijų buvo bandomi tinkamesni būdai apsaugoti nuo dujų gyvenami namai, o taip pat slėptuvių įrengimai, ypač įėjimai į jas.

MOTERYS PRIEŠLĖKTUVINĖJ APSAUGOJ

D. karo metu Anglijoje, kai vyrai buvo pašaukti į kariuomenę, jų vietas iš dalies užėmė moterys. Dabar vyriausybė išleido atsisaukimą šioms moterims. Jos kviečiamos įsirašyti į gelbėjimo - sanitarijos punktus, kuriuose bus teikiama pirmoji pagalba nukentėjusiems nuo dujų.

Lordienė Londonderry atgaivino d. karo metu buvusią moterų organizaciją, kuri pavadinta dabar „Naujoji moterų legija“. Po Naujų metų T. T. Joniečių vienuolijos ligoninėse atidaryti kursai, kur rengiamos naujai tarnybai legijos narės.

PAVYKĖS BANDYMAS

Pr. metų pabaigoje Hamburgo mieste (Vokietijoje) priešlėktuvinės ir priešdujinės apsaugos sąjungos skyrius kreipėsi į Hamburgo piliečius, prašydamas kitą dieną, lygiai 17 val. 30 min., užgesinti šviesą namuose ir išbūti be šviesos 20 minučių, t. y. iki 17 v. 50 min. Atsisaukimo vykdymą turėjo prižiūrėti sąjungos skyriaus nariai. Apie tą patį Hamburgo piliečiai buvo painformuoti per radio. Nežiūrint į trumpą laiką nuo įspėjimo iki vykdymo, nežiūrint į tai, kad piliečiai negirdėjo nei sirenų, nei kokių kitų signalų (tokių priemonių visai nebuvo pavartota) skirtu laiku visuose namuose užgeso šviesa. Pratimas palietė tik gyven. butus; gatvėse, krautuvėse ir restoranuose šviesa nebuvo užgesinta. Tai rodo didelę hamburgiečių drausmę, rodo, kad jie gerai pasirengę gintis nuo oro laivyno puolimų.

PRIEŠLĖKTUVINĖ APSAUGA ITALIJOJ

Priešlėktuvinės apsaugos sąjunga (Union Nazionale Protezione Antiaerea) įsteigta Italijoje 1934. X. 19 d. karaliaus dekretu. Sąjungos nariais gali būti visi Italijos piliečiai, organizacijos ir įmonės. Sąjunga turi vyriausiąją tarybą Romoje, apygardų tarybas provincijoje, miesto tarybas kai kuriuose miestuose. Sąjunga priklauso karo reikalų ministerijos, ministeris skiria vyriausios sąjungos tarybos narius.

Sąjungos tikslas: parengti gyventojus pasyvei priešlėktuvinei ir priešdujinei apsaugai, padėti karo valdžiai šiame darbe, bendradarbiauti su aktyvės apsaugos organais. Sąjungos organizacijose ir komandose daugiausia dalyvauja jaunuoliai ir senesnieji žmonės, kurie nebus pašaukti į kariuomenę karo metu. Sąjungos komandos padės karo valdžiai, Raudonajam Kryžiui ir ugniagesiams.

Sąjunga duoda lėšas priešcheminės apsaugos aparatų ir kitų apsaugos įrengimų bandymams.

NAFTOS GAMYBA

„Marine Rundschau“ žurnalo žiniomis, Vokietijoje per metus suvartojama arti 1.600.000 t. naftos. Nafta tenka įvežti iš kitų kraštų. Tačiau nafta galima pagaminti ir iš akmens anglies. Vokietijoje numatoma pritaikyti tam reikalui kelis fabrikus. Šie fabrikai, pradedant nuo 1936 m. pabaigos, kasmet perdirbs iš anglies iki 2.000.000 t naftos. Ateityje, praplatinus fabrikus, galima tikėtis dar daugiau padidinti naftos gamybą. Tuo pat laiku Vokietijoje bandoma gaminti dirbtiną kaučiuką.

PILIEČIŲ KURSAI

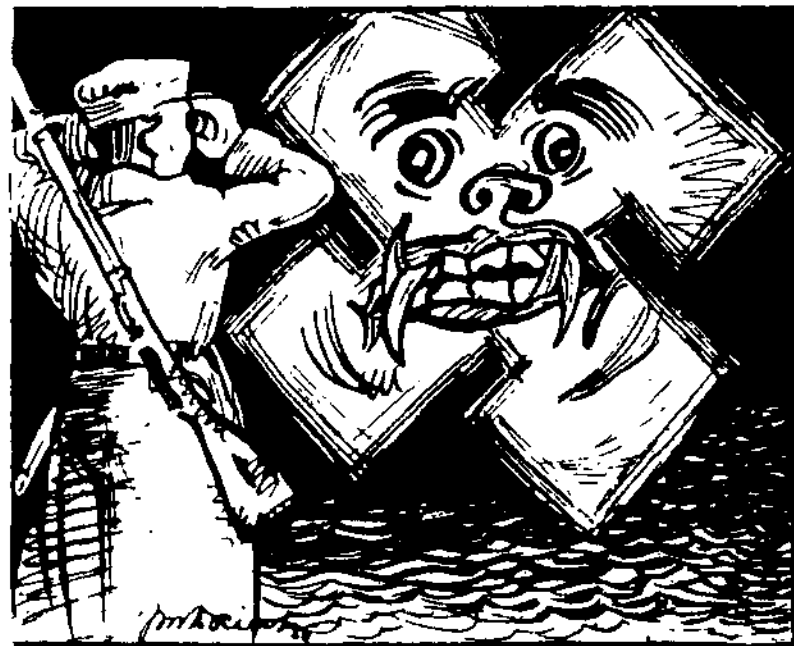
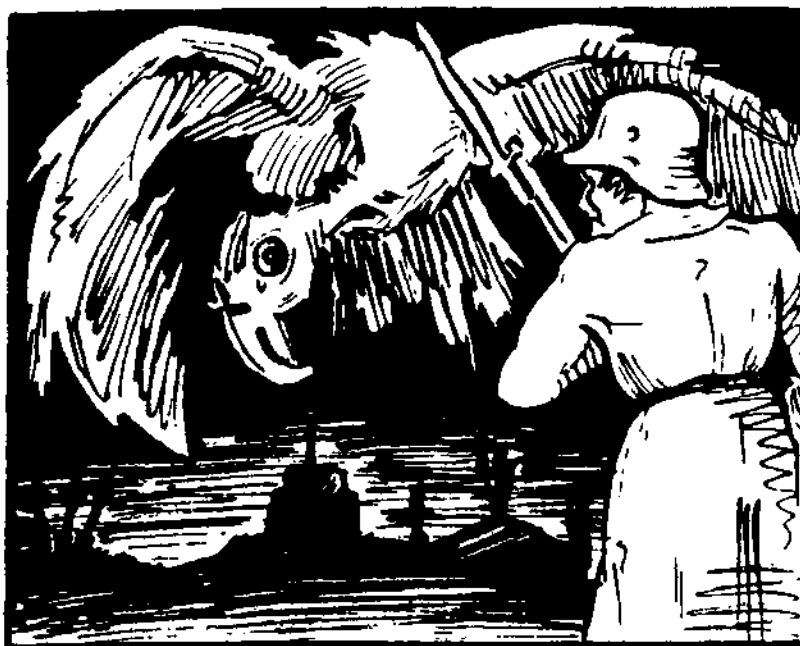
Helsinkiuose, Suomijos sostinėje, atidaryti trumpalaikiai kursai, kur piliečiai mokomi vartoti dujokaukes. Kursai surengti policijos iniciatyva.

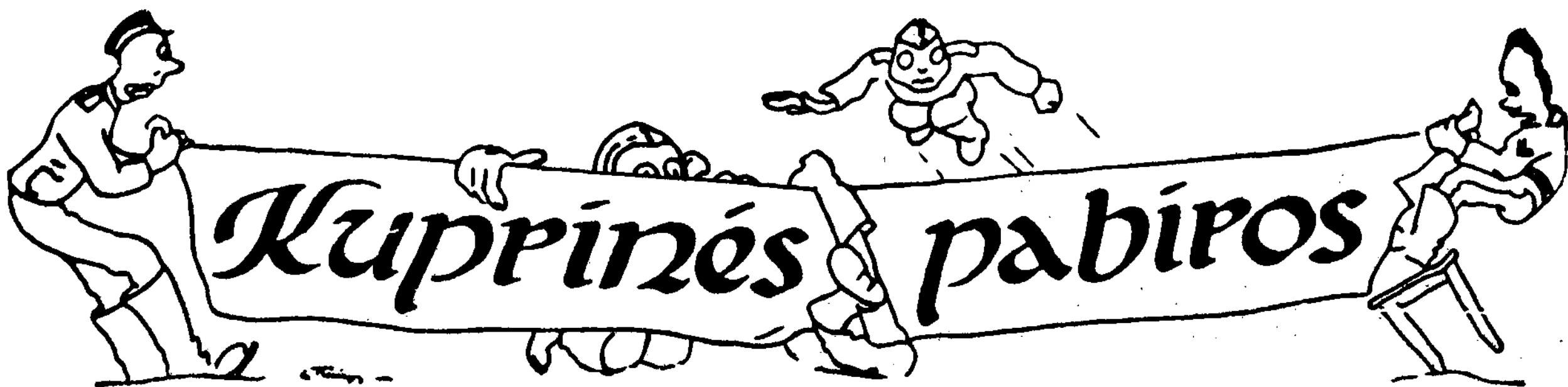
SLĖPTUVIŲ STATYBA

Stockholme, Švedijos sostinėje, inžinierių draugijos posėdyje buvo nagrinėjami miesto apsaugos nuo priešlėktuvų puolimo būdai. Posėdyje dalyvavo krašto apsaugos ministeris ir gen. štabo atstovai. Pranešta, kad mieste numatoma įrengti 10 sekimo punktų, (2 iš jų jau įrengti). Visame mieste numatyta įrengti 3200 slėptuvių.

Vaiduokliai

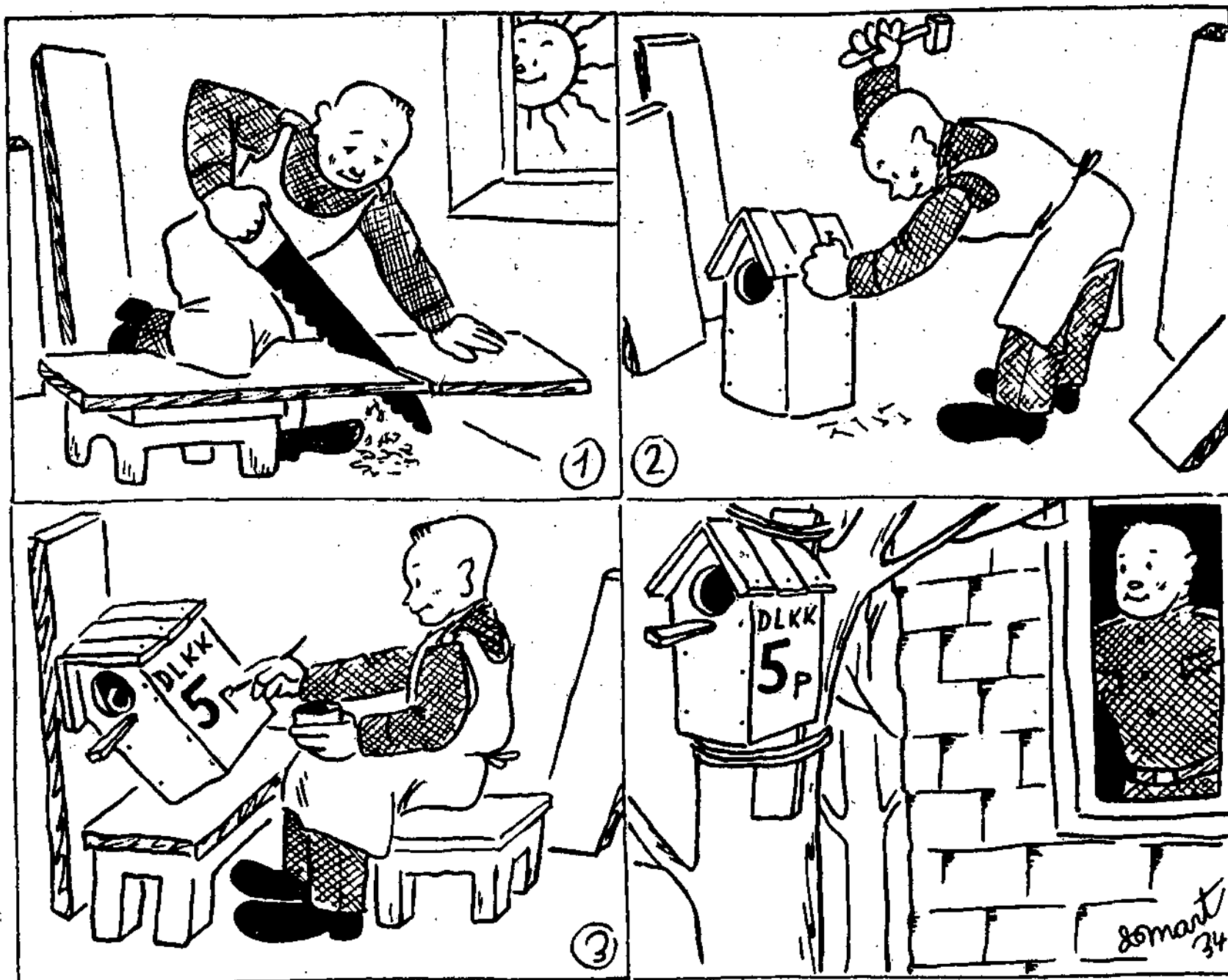
Štai penkiolika jau metų,
Kai vaiduoklį šitą matom,
Brolių džiaugsmą, laisvę ryjant
Mūsų žemėje Vilnijoje.
Trūks kantrybė, gaus trimitai —
Nešim saulę, nešim rytą,
Dinamitu uždainuosim,
Kai vaiduokliui garo duosim.
O kur jūros bangos ritas,
Stebime vaiduoklį kitą, —
Tai naujų laikų kryžiuotis
Nori Lietuvą apžioti.
Bet kol mes laisvi lietuviai,
Mūsų jūra bus, kaip buvo!

Laisvoji valanda ūkio kuopoj

Karikatūros J. Martinaičio, tekstas Misinginio Mamonėlio

1. Pavasaris. Saulutė spindulius pasigalando ir aštriau pradėjo kaitinti. Žiūri ji į dirbtuvę ir galvoja, ką čia tas kareivėlis dirba. Oi, nesirūpink, saulut — turi kareivėlis planą!

2. Ogi va, žiūrėk, koks puikus inkilas. Žiemą suolus dirbant liko lentgalių, nesudegino jų kareiviukas — valdiškas turtas. O dabar iš jų puikus dalykėlis išėjo.

3. Parašė kareivėlis 5 p. D. L. K. K. p. Žinomos raidės! Ir gražu ir inkilas suvalstybintas. Ot, įdomu, kaip ten kiti pulkai, tur būt, taip pat daro! Dieve jiems padėk!

4. Daug medžių pulko rajone. Visi jie pavasarį inkilėliais pasipuoš. Sakysim, ar ne gražiai atrodo? Tik špoko-švilpoko trūksta. Bet nesirūpinkit — greit jis atleks!

Kur jie taip skuba?...

Ties A. Panemunės tiltu pamačiau ilgą eilę žmonių. Vienas prie kito sustoję nekantriai slinko pirmyn.

Eilės galo nebuvo matyt: ji tęsėsi į Kauną.

Studentai, gimnazistai, išarmojusiais ūsais ūkininkai, šauliai, uniformuoti ir neuniformuoti valdininkai, skautai, viena kita moterėlė ir daugybė karių — pėstininkų, artilerininkų... ir taip be galo.

— Ką gi tai turėtų reikšti?! — tariau sau nustebęs ir nuo besistojančių plaukų kilstelėjo mano kepurė.

— Aha, — ėmiau prisiminti revoliucijos laikus Rusijoje, — šitos žmonių minios stovi „uodegoje“ ir laukia eilės prie maisto produktų krautuvės.

Bet ši mintis atpuolė: mūsų tėvynėje javų kupini aruodai, mėsos, dešrų, sūrų devynios galybės, su kaupu dar.

— Tat kur šie žmonės traukia?! — mane pradėjo imti nerimas ir paliai jų eilę pasileidau bėgti. Rankas prie krūtinės prispaudęs (o dėkui tau, mokomosios kuopos būrininke, kad mane šito amato išmokei!) atsidūriau kareivinių rajone Šančiuose. Čia eilė buvo dar tirštesnė.

— Nieko nebus, — tariau neužmatydamas eilės galo, — imsime vežiką.

Senas, barzdotas Mikalojaus laikų susisiekimo priemonės atstovas rėžė savo kuinui botagu ir vežimukas šokinėdamas per akmenis skriejo Juozapavičiaus prospektu. Pro mano akis pralėkė Br. Šmitų fabriko dūmtraukiai, kioskai, krautuvų langai, „Tilkos“ fabrikas, geležinkelių dirbtuvės, žaliasis tiltas.

Geležinkelių stotis ir, aiman, eilės galo vis dar nematyti!..

— Tempo tėvai! — riktelėjau vežikui.

— Nėra kvapo, pone, žirgas jau putotas, — atsakė vežikas.

Iš vežimėlio šokau į pirmiau pasitaisyti taksi, mostelėjau ranka ir benzino jėgos varomas švilpiau Vytauto prospektu.

Lietūkis, Karo Ligoninė, konsulatai, kapinės ir pagaliau Igulios bažnyčia...

Čia eilė baigėsi. Išstos žmonių minios stovėjo Nepriklausomybės aikštėje ir drausmingas policininkas tvarkė judėjimą.

— Atleiskite, — tariau tvarkos saugotojui.

— Labai prašau, — sako jis, pridėjęs ranką prie kepurės.

— Ko čia tie žmonės susirinko? — klausiu vėl jo, — netriukšmauja, ramūs, tvarkingi, drausmingi...

Jis nusišypsojo vienu lūpos kampu:

— Matote, tai „Kario“ skaitytojai, — tarė jis man.

— Ir ko gi jie čia?

— Ir tamsta nežinojai!? Gi jie skuba 1935 metams „Kari“ išsirašyti, — tarė jis lėtai.

Užmiršęs ir padėkoti už tą gerą žinią, šuoliu mečiau prie „Kario“ administracijos durų ir buvau jau begriebių už klemkos.

— Tvarkos. ponuli, — perspėjo mane vienas, — į eilę prašom stoti.

Atsiminiau, kad eilės galas net ant Panemunės tilto ir išsižiojau.

— Taip, taip, „Kario“ skaitytojas turi būti tvarkingas ir reguliariškas. Deja, labai gaila, bet padėti negalime.

Visa minia žiūrėjo į mane nustebusi ir, tur būt, galvojo:

— Štai jums tipas! Ir šitokio svarbaus dalyko nežinojo.

Pažiūrėjau vėl į minią. Ten pamačiau ir du pažįstamus artilerininkus. Juodu laikė rankose po 8 litus.

— Namiškiams išrašome, o kai pinigai iš anksto atskaityti, tai greičiau eina, — paaiškino juodu.

Čia staiga man dingtelėjo į galvą stai gi, kaip šūvis, geniali mintis.

Šokau į autobusa, išlinau ties pašto rūmais, pripuoliau langutį ir tariau šviešiaplaukei panelei:

— „Kari“ 1935 metams! Du egzempliorius: vieną į tėviškę, kitą man. Prašau pinigų.

Linksmas išėjau iš pašto. Kioske nusipirkau jau išėjusius numerius ir tariau:

— Geriau vėliau, negu niekad. .

Henr. Trakutis

AMBULATORIJOJ

— Tamsta guodiesi, — kalba pulko gydytojas kareiviui, — kad skauda galva, viduriai, kad karščioji, o temperatūra nepakilusi.

„Ligonis“: Temperatūra, p. gydytojau, nustumu belipant laiptais žemyn, o karštis nukrito becinant per tokį šaltą orą.

Kariuomenės leidiniai

8 PESTININKŲ KAUNO KUNIGAİKŠČIO VAIDOTO PULKAS

Bendrosios savo kariuomenės istorijos nei ryškesnių monografijų dar neturime ir nežinia, kada turėsime laimės to susilaukti. O, rodos, jau laikas būtų. Visi to pasiilgę ir visi laukiamo, ypač mūsų jaunieji, kuriems neteko to patirti nei pergyventi.

Galime tačiau ir tuo atžvilgiu šiek tiek pasidžiaugti, nes darbas, nors ne taip, kaip turėtų būti — organizuotas, sistemingas, ištisinis, — bet vis dėlto gerų žmonių iniciatyva ir atsidėjimu dirbamas.

Štai vėl turime atskirą leidinį apie 8 pėst. K. K. V. pulką, kuris išleistas savo dalies 15 metų sukakčiai paminėti (1919—1934). Medžiagą rinko ir tvarkė lt. E. Bliudnikas ir lt. P. Nazaras. Išleido 8 pėst. pulkas.

Leidiny s kuklus, bet simpatiškas, malonus, turiningas ir patrauklus. Neblogas lt. E. Bliudniko viršelis ir kautynių schemos. Straipsniai ir iliustracijos tinkamai sutvarkytos. Nesistengta, kaip matyti ir kaip kiti palinkę, tų iliustracijų grūsti kiek reikia ir kiek nereikia. Kurios čia įdėtos, visos vietoje ir labai reikšmingos.

Turinio medžiaga parinkta naujesnė ir vertingesnė. Reikšmingos abi įžangos — redakcijos ir dabartinio pulko vado plk. Butkevičiaus. Trumpai, bet ryškiai duoti Lietuvos praeities bruožai (Merkelio) ir Nepriklausomybės kovų brūkšniai (lt. Bliudniko). Tinkamai Bliudniko aprašytas pulko stovėjimo miestas — Šiauliai. Čia jo trumputė istorija nuo seniausių laikų ligi mūsų dienų. Paulius Šležas, jaunasai mūsų istorikas, įdomiai pavaizdavo 8 pėst. pulko šefą Kauno Kunigaikštį Vaidotą. Pulko švietimo vadovas kun. Balandis nusako kariuomenės dalių bei organizacijų vėliavos reikšmę aplamai ir supažindina su savojo pulko vėliava.

Toliau du autoriai — lt. Bliudnikas ir lt. Nazaras — plačiai atskleidžia savo pulko istoriją, pažymėdami ryškesnius jo etapus bei fazes: 1. Ukmergės atskiras pėst. batalionas, 2. Ukmergės batalionas, 3. 8-as pėstininkų pulkas.

Smulkiai ir dokumentališkai aprašytos žymesnės 8 pėst. pulko kautynės, būtent: 1. Ukmergės batalionas kautynėse su bolševikais, 2. 8-as p. K. K. V. pulkas malšinant sukilimą Kaune, 3. Žygis į Vilnių ir lenkų brigados nuginklavimas, 4. Augustavo kautynės ir 5. Šešuolių kautynės. Visos šios kautynės paaikšintos geromis schemomis.

Žuvusių skyriuje duotas 8 pėst. pulko karių sąrašas, kurie žuvo kautynėse dėl nepriklausomybės, kurie apdovanoti Vyčio Kryžiaus ordinais (53 žm.) ir kurie buvo sužeisti (47 žm.).

Paskutiniam bendrajam skyriuje gvildenamos šios temos: Vilnius, Klaipėda, ats. gen. lt. Kubiliaus atsiminimai iš pirmųjų Ukmergės ats. pėst. bataliono kūrimosi dienų, Grybiškių kautynių vaizdelis, keli charakteringi pereinamųjų pulko dienų gyvenimo vaizdai, pulko švietimo darbas, sportas.

Ši trumpą paminėjimą norėtumėm baigti reikšmingais įžangos žodžiais:

„Vaidotietii!.. Pulkas šį leidinį aukoja tau. Iki šiol tavo dalies gyvenimas tau buvo žinomas tik iš pasakojimų. Spaudoje retai tegalėjai rasti savo garbingos dalies vardą minint. Dabar ši spraga iš dalies bus užpildyta. Šiame leidiny tu rasi savo pulko pirmąsias kūrimosi dienas, kurias lydėjo sunkios gyvenimo aplinkybės. Čia rasi garbingas pulko kovas iš Lietuvos nepriklausomybės atstatymo laikų. Čia rasi žuvusių, sužeistų ir apdovanotų už narsumą Vyčio Kryžiaus ordinu pulko didvyrių pavardes. Pagaliau čia rasi visa tai, kas tau reikia žinoti, kaip vaidotiečiui, narsiam Lietuvos kariui ir pavyzdingam krašto piliečiui“.

Nors šiais žodžiais krepiamasi tik į vaidotiečius, tačiau tenka pasakyti, kad šis leidinys tolygiai svarbus ir įdomus visiems, tiek kariams, moksleiviams, tiek kiekvienam piliečiui. Visi juo džiaugsis ir visi mielai skaitys. M.

Naujieji leidiniai

LEEDU. *Toimetanud Bernhard Linde ja Juhan Weelman, Kirjatus „Varak“*. Talinnas. 108 pusl. su 2 žemėlapiams. Kaina 2 kronos (3,30 lt.).

Tokia antrašte ką tik Estijoje išleista knyga apie Lietuvą (= Leedu). Knyga suredaguota dviejų estų žurnalistų: Bernhard'o Linde's, ir „Vaba Maa“ redaktoriaus Juhan'o Weelman'o. Knyga iš pirmo požiūrio labai įspūdinga ir patraukli. Viršelis puošiamas mūsų herbo — Vyties raudoname

dugne. Pats turinys pilnas gražių iliustracijų, nuotraukų ir nuoširdžios informacijos estų tautai ir nuoširdžių santykių su lietuviais.

„Kario“ redaktorius, gavęs knygą, gavo iš redaktorių ir pažymėjimą, kad knyga, nors ir nesuprantama kalba parašyta, tačiau skirta Lietuvai nuoširdiems santykiams. Bendromis pajėgomis su Lietuvos estais teko išskaityti knygos turinį, kuris taip pat patrauklus, įdomus, vaizdus, kaip ir išviršinė knygos išvaizda.

Turinys pradėtas Anton'o Uesson'o, estų - lietuvių draugijos pirmininko Taline, įžanga, kur nusako, kad ši knyga labai padės vykdyti tą darbą, kuris draugijos yra pradėtas. Toliau knyga pradėdama trumpu geografiniu škiecu, kur, kalbant apie teritoriją, pasakyta, kad Lietuvos teritorijos pagal Maskvos 1920 m. liepos 12 d. sutartį yra 83.000 km² ir jos sienos su Suvalkų, Gardino, Vilniaus miestais ir kraštais, tačiau Lenkijos yra pagrobta („harras“ — pagrobta) 27.000 kv su 1,5 milijonų gyventojų.

Gana plačiai aprašytas Lietuvos istorijos skyrius, pradėtas nuo pirmųjų žinių ir santykių su pačiais estais. Yra duota Henricho Latvio chronikos ištrauka, kur lietuviai charakterizuojami kaip narsūs kariai. Jei ir mažai paminėjome, vis tik gausime tikrą įspūdį... „ir bėgdavo rusai miškais ir krūmais tik pastebėję lietuvius, kaip kiškiai pamatę medžiotojus“... Ten pat pažymėta, kad 1205 m. pavasarį 2000 lietuvių raitininkų per latvių ir lyvių žemes buvo pasiekę estų pietinius krastus, kur paėmė belaisvių. Tačiau buvo ir draugiskų santykių, kurie ėjo upėmis ir jūros vandenimis...

Pažymėtini knygos straipsniai „Lietuvos unija su Lenkija“ ir „Vilniaus ir Klaipėdos klausimai“. Dėl unijos autoriai rašo, kad jau 1563 m. Zigmantas Aleksandras norėjo priversti pasirašyti susijungimo aktą, bet jie (= lietuviai) atsisakė, matydami Lietuvos Nepriklausomybės žuvimą. Toliau aiškinama, kaip Lietuva buvo savarankiška visais kiais atvejais, išskyrus karaliaus, seimo ir senato. Be to, pažymi Lietuvos istorininkų nuomonę, kad unija su Lenkija buvo Lietuvos pražūtis, kai šiaip Lietuva galėjo išlikti didelė ir stipri valstybė. Pagaliau išdėstytos visos istoriškosios nelaimės po svetimaiais, kur vaizdžiai nusakyta knygų draudimo laikotarpis — „vienintelė leista knyga buvo Biblija, bet ir ta turėjo būti atspausdinta rusų raidėmis“...

Vilniaus ir Klaipėdos reikalai aprašyti vaizdžiai. Vilniui autoriai yra davę tikrai istoriškų epitetų... „Vilnius yra lietuvių legendarinis lopšys“... „Tais laikais visas kraštas buvo apaugęs dideliais miškais, todėl neveltui Lietuvos istorikas Simanas Daukantas savo krašto istoriją vadina miškų epu. Ir dabar Vilnius yra apsuptas milžiniškais miškais ir juose skleidžiasi romantiška poezija“... Kartu ryškiai pabrėžti ir dabartiniai Vilniaus aktualieji įvykiai ir momentai... „vėliau Vilniaus buvo Lietuvos ekonominio ir kultūrinio gyvenimo centras ir pereito šimtmečio pabaigoje iš ten prasidėjo tautinio atgijimo darbas — čia yra tautinio atgijimo lopšys. Čia 1918. II. 16 iškilmingai paskelbta Nepriklausomybė, čia pradėjo pirmoji valdžia savo darbą. Ir lietuvių rusų taikos sutartis 1920 m. liepos 12 d. pripažino Vilnių Lietuvai priklausančiu“...

Toliau eina šiuo atžvilgiu visi istoriniai duomenys: kaip buvo sulaužyta Suvalkų sutartis ir kokiais klostos ir politikos vingiais visa tai toliau nužymėta. Pav., kad tariamąjį plebiscitą vykdant balsavo tik 33% gyventojų. Be to, duota tuo atžvilgiu plk. Chardigny išvada: „Vilniaus parlamentas nėra visų gyventojų tikras balsas, nes daugumas gyventojų nedalyvavo, o rinkimai pravesti veikiant lenkų kariuomenės okupacijai ir spaudimui“. Pažymėtas Haagos teismo sprendimas, kuris pripažino Lietuvos teisėtumą.

Dėl paties Vilniaus klausimo prognozo pasakyta „Vilniaus klausimas ir dabar neišspręstas, nors neturi tokio aktualumo kaip anksčiau (tur būt, autoriai pasisako ta prasme, kad tuojau nėra tarptautinio viešo aiškinimo, kaip bylos eigos. Žl.), tačiau paskutinių laikų įvykiai leidžia manyti, kad abi pusės rimčiau pradėjo ieškoti kelių iš šios padėties išeiti“...

Apie Klaipėdą kalbant, nėra jokio klausimo, nes 60% yra grynai lietuvių (tatai pažymėtina ir Vilniaus krašto apibūdinime), tačiau Klaipėda Vokietijai yra pirmutinis postas kovoje į rytus, todėl kovojama organizuojant slapta partijas su pinigėmis pašalpomis, kas matyti iš bylos proceso Kaune.

Knygoje yra paliestas ir lietuvių - estų bendradarbiavimo klausimas, kurio straipsnis pradėtas Valstybės Prezidento A. Smetonos estų valstybės galvai Pāts'ui laiško ištrauka,

kaip motto, kur kalbama apie abiejų tautų bendrus geografinius bruožus ir išplaukiantį iš jų bendrą veikimą. Ypatingai malonu pažymėti, kad mūsų bendradarbiavimas prasidėjo dar prieš didįjį karą. Tai patys estai pabrėžia. 1913 m. — rugpiučio m. atidarant estų grandiozinio teatro rūmus „Estonia“ a. a. Tumas — Vaižgantas tą įvykį pasveikino kultūriškuoju atžvilgiu lietuvių vardu. Yra duota jo sveikinimas, kur yra ir ateities nusakymo — „Jūsų pasisekimai yra ir mūsų pasisekimais. Jūsų ir mūsų likimas — vienodas“... Toliau eina datos prieš pradedant oficialų bendradarbiavimą ir pagaliau visi Baltijos Antantės etapai...

Be to, knygoje labai daug rašoma apie visą kitą lietuvišką, Lietuvoje ir pasaulyje. Yra straipsnių apie žemės ūkį, prekybą, pramonę, kooperaciją, švietimą ir literatūrą, meną, teatrą, muziką, lietuvių kitur, estus Lietuvoje, kurortus ir kt. Taip pat knyga ne bet kaip iliustruota: gražiam krei-diniame popieriuje yra 69 estetiškos, meniškos iliustracijos. Pirmame puslapyje Valstybės Prezidento A. Smetonos atvaizdas ir toliau kitų. Kariuomenė turi vieną atvaizdą, kai žygiuoja Lietuvos pėstininkai iškilmingu maršu. Nuotrauka visai graži ir ekspresyvi. Dar pažymėtina, kad gražiai reprezentuoja mūsų tapybą Čiurlionies jūros ir piramidžių sonatų reprodukcijos, o taip ir laikinosios sostinės statybos europiškai vaizdai. Žemėlapių yra du: vienas su okupuotu kraštu ir Vilniumi, o antras istorinis, ankstybesnių laikų...

Tai taip iš tikro gražiai atrodo estų knyga apie Lietuvą. Jau bendroje spaudoje buvo atsiliepimų apie bendrą reikalingą rūpintis informacija ir apie Estiją Lietuvoje. Iš tikro po „Kario“ estiško numerio yra geriausia proga atsi-teisti su Leedu kultūriška knyga.

Ats. kav. kpt. Žlabis

Redakcijos atsakymai

Ats. vyr. pusk. Jančiui. „Liktiniais puskarininkiams atly-ginti įstatymo“ nustatyta (str. 58), kad liktinis puskarininkis turi teisę gauti „viršturnybinių puskarininkių įstatymo“ § 20 numatytos pašalpos dalį, proporcingą ištarnautam nuo pasku-tinės pašalpos gavimo dienos ligi šiam įstatymui pradedant veikti laikui. Tuo būdu Tamstai priklauso paskutinės pašal-pos (24 mėnesių algos dydžio) dalis, proporcinga ne visam Tamstos ištarnautam iki šių metų vasario 1 d. (kada naujas įstatymas pradėjo veikti) laikui, bet tik nuo paskutinės pašal-pos gavimo dienos — (čia reikia suprasti — nuo paskutinės gautos pašalpos ištarnavimo dienos). Paskutinę (5 metų) pašalpą Tamsta esi gavęs 1933 m. gegužės mėn. 18 d., vadinasi Tamstai priklauso pašalpos dalis už laikotarpį 1 metų 8 mėne-sių ir 14 dienų, t. y., už $20\frac{7}{15}$ mėnesių (anksčiau ištarnauti 5 metai neįskaitomi). Užtat visa paskutinio laikotarpio (10 me-tų) pašalpa dalijama ne iš 120 mėnesių, bet tik iš 60 mėnesių, t. y. iš paskutinio 5 metų tarpo. Konkrečiai imant, Tamstai priklauso gauti $90 \text{ lt.} \times 24 = 2160 \text{ lt.}$; $2160 \text{ lt.} : 60 = 36 \text{ lt.}$; $36 \text{ lt.} \times 20\frac{7}{15} = 736 \text{ lt. } 80 \text{ ct.}$. Tiek priklauso gauti, jeigu Tamstos nurodyta paskutinės pašalpos gavimo diena, 1933 m. gegužės mėn. 18 d., iš tikrųjų, yra 5 metų pašalpos ištarnavi-mo diena; jeigu ši pašalpa buvo ištarnauta anksčiau, prieš gegužės 18 d., o tik gauta, kaip paprastai, kiek vėliau (gegužės 18 d.), — tai pašalpos už tą tarpą kiek prisidėtų.

Jaun. san. pusk. Sicilai. Sanitarijos puskarininkiams, tik-rosios tarnybos ar liktiniais, jokio specialybės priedo mo-kėti negalima, o jeigu kur ir mokamas, tai neteisėtai, nes „Karių specialybės priedo įstatymas“ yra panaikintas (Vyr. žin. Nr. 399, eil. 2738). Naujais — „Liktiniais puskarinin-kiams atlyginti“ ir „Kareiviams aprūpinti“ įstatymais specia-lybės priedų mokėjimas taip pat nenumatytas.

Arno. Tuo tarpu 1936 m. „Kario“ dar neišrašinėjame. Šis darbas prasideda rudenį. Todėl tuo reikalu mums parašyk baigiantis metams.

V. Petkui. Galvosūčiai silpni. Nedėsimė.

Gr. J. Nakučiui. Tamstos eilėraščio nedėsimė. Viena, jis silpnas. Antra, pavėlavote, ir be to, turi istoriškų trūkumų.

Alf. Čiuprinskui. Tamstos atsiųstos žinios visai menkos, todėl jų įdėti negalėjome. Duokite geresnių.

K. P-tui. Apie Pagirio savanorių kūrėjų vėliavą atida-vėme „Tėvų žemei“.

V. p. Grigalavičiui. „Puskarininkiai, liaukimės patys save šmeižę“ nedėsimė. Geriausiai šis rašinys tikėtų paskaitai sa-vųjų tarpe.

A. Šperbeliui. „Laiškas iš fronto“ nedėsimė. Silpnokas.

Gusarui Petru. Atsiųsti juokai netiks. Galima ir daug juokų iškart siųsti. Savo pavardę ir adresą reikia po kiekvie-nu atskiru dalykėliu parašyti. Tik vieno slapyvardžio neuž-tenka. Ir daugiau raštų siunčiant užtektų pašto ženklų už 30 ct., jeigu vokas bus neužlipdytas ir ant jo bus užrašas „Reika-lų raštai“. Pigiau siųsti negalima.

Klaidos atit

Atsiminimuose „Ties Alytum 1919 m.“ š. m. „Kario“ Nr. 5 pirmoje to rašinio skiltyje į apačią pasakyta, kad viršila Andrius Karpuska išėjo į žvalgybą prieš bolševikus ir nuejęs į Mielūnų kaimą šnekučiavo su mergelėmis. Čia yra didelė mano paties klaida.

Turi būti: pirmosios kuopos viršila Andrius Karpuska 1 pėst. pulko štabo viršininko buvo išsiųstas bolševikų už-frontėn surinkti žinių apie priešo veikimą, jo padėtį ir sumanymus. Vietos gyventojų įskystas virš. Andrius Kar-puska pateko į bolševikų nagus ir tuo būdu jis negalėjo pranešti savo pulko štabui, kad bolševikai rengiasi pulti Alytų. Bolševikai, suėmę viršilą Andrių Karpuską, varėsi į savo revoliucinį štabą Varėnoje. Bet ties Nedzingės miesteliu Andriui Karpuskai pasisekė nukauti vieną savo pa-lydovą jo paties šautuvu, o kitą paėmė į nelaisvę ir parsivarė į savo tėviškę, į Einorų kaimą. Paimtą į nelaisvę savo palydovą bolševiką perdavė kaimo seniūnui Stasiui Remeikai, kuris, pagal viršilos Andriaus Karpuskos įsakymą, nuvežė į Alytų ir perdavė vokiečių karo komendantui, nes lietuvių kariuomenė dar nebuvo grįžusi į Alytų. Viršila Andrius Karpuska pasiliko savo namuose. Kai tik pulko I bataliono dalys grįžo į Alytų, Andrius Karpuska vėl atvyko į savo dalį ir ėjo jam pavestas viršilos pareigas.

J. Gudaitis

Galvosūkio 8 ir 9 nr. sprendimai

Nr. 8. Oras. Majoras, Maras.

Nr. 9. Atatranka.

Abu galvosūkiu gerai išsprendė: 1) J. Šiožinys (Dg.), 2) J. Sakalauskas (Drsn.), 3) eil. Arinavičius (Tr. r.), 4) j. k. Vl. Petkus (š. a. kp.), 5) V. Paliušis (K.), 6) v. p. Bačianskas (KPM), 7) v. p. A. Pliauskys (I p. div. št.), 8) J. Leblionka (Ššl.), 9) v. p. P. Gelžinis (4 p. p.), 10) ats. v. p. Vaitiekūnas (K.), 11) Č. Falkauskas (K.), 12) ats. vachm. Rimkūnas (K.), 13) M. Kisieliū (Pg.), 14) eil. V. Raugas (ryš. b.), 15) A. Ba-belis (K.), 16) v. p. Vaitiekūnas (7 p. p.), 17) j. p. Kaniava (7 p. p.), 18) v. p. Diglys (7 p. p.), 19) v. p. Grigalavičius (5 p. p.), 20) J. S. (K. t. št.), 21) v. p. Dovydaitis (8 p. p.), 22) gr. J. Prišmontas (8 p. p.), 23) V. Zdanavičius (Gž.), 24) v. p. J. Siniakovas (?) (4 atsk. kp.), 25) gr. J. Šalkauskas (tnk. b.), 26) ats. j. p. P. Davainis (Slk.), 27) v. p. J. Zapkus (1 p. p.), 28) Pr. Kaminskas (K. Rd.), 29) J. Astrauskas (Pvlk.), 30) ats. gr. F. Lilionis (Alnt.), 31) v. p. J. Černauskas (Atsk. art. gr.), 32) Al. Tuinyla (Šnč.), 33) j. p. K. Klinauskas (KPM), 34) V. Pipiras (K.), 35) v. p. K. Vadžišius (1 p. p.). Šie visi gauna po 2 tašką.

Po vieną galvosūkį išsprendė: 1) v. p. St. Rugys (3 ats. p. kp.), 2) v. p. Savickas (8 p. p.), 3) Št. Četvergas (Slk.), 4) A. Šemys, Vt. Miliauskas ir A. Garmus (Kmp.), 5) ats. j. p. St. Zagžeckas (Uk.), 6) A. Makuška (Jž.), 7) v. p. J. Prei-bys (KPM), 8) P. Misiūnas (Šd.). Šie visi gauna po 1 tašką.

Galvosūkis 11 nr.

Kas įspės, ką tai reiškia, gaus 1 tašką

39 845